

MAA-AMET

reg nr 10.1-3/8524

EESTI VABARIIGI 2013. AASTA MAAVARAVARUDE KOONDBILANSID (seisuga 31.12.2013. a.)

Maa-ameti geoloogia osakonna
juhataja

Reet Roosalu

Tallinn 2014

ANNOTATSIOON

R. Roosalu “Eesti Vabariigi 2013. aasta maavaravarude koondbilansid”. Maa-amet, Tallinn, 2014. Tekst 40 lk, tekstilisad – 246 lk (Keskkonnaministeerium, Maa-amet, Statistikaamet, Eesti Geoloogiafond).

Maavaravarude koondbilansid koostati Maa-ameti poolt keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja ülesannete täitmise raames. Vajalikud andmed pärinevad keskkonnaregistri maardlate nimistu andmebaasist, mida on aasta jooksul täiendatud vastavalt keskkonnaministri poolt käskkirjaga kinnitatud uuringuaruannetele, kehtivate kaevandamis-lubade andmetele ning Keskkonnaameti kaudu laekunud maavara kaevandamise mahu aruannetele.

2013. a maavaravarude koondbilansid koostati vastavalt maapõueseadusele dolokivi, fosforiidi, järvelubja, järvemuda, kristalliinse ehituskivi, kruusa, liiva, lubjakivi, meremuda, põlevkivi, savi ja turba varude kohta. Seisuga 31. detsember 2013. a on keskkonnaregistri maardlate nimistus kokku arvele võetud 893 maardlat, sh. kolm maardlat (Eesti põlevkivimaardla, Epu-Kakerdi turbamaardla ja Vasalemma lubjakivimaardla) on jaotatud osadeks ja nende kohta on koostatud mitu registrikaarti, ülejäänud maardlate kohta on koostatud üks registrikaart. Üks maardla võib maardlas arveloleva mitme kasutusala tõttu olla ära toodud mitmes bilansis. Bilansitabelis on registrikaardi numbrile lisatud tärn (*), kui bilansireal on tegu maardlas kaasneva maavaraga. Pindala veerus on märgitud maardla või mäeeraldise kogupindala.

Bilansitabelid on koostatud kasutusosalade lõikes, maakondlikus ja tähestikulises järjestuses. Peamiste andmetena on ära toodud maardlate ja mäeeraldiste maavaravaru seis aruandeaasta alguses ja lõpus ning varumuutused aasta jooksul.

Märksõnad: bilanss, varu, põlevkivi, turvas, järvemuda, meremuda, järvelubi, fosforiit, lubjakivi, dolokivi, savi, liiv, kruus, kristalliinne ehituskivi, maakond.

SISUKORD

	Lk
SISSEJUHATUS.....	4
1. BILANSSIDE SELETUSKIRJAD	
1.1. Põlevkivivaru koondbilansi seletuskiri	8
1.2. Turbavaru koondbilansi seletuskiri.....	10
1.3. Järvemudavaru koondbilansi seletuskiri	13
1.4. Meremudavaru koondbilansi seletuskiri	14
1.5. Järvelubjavaru koondbilansi seletuskiri.....	15
1.6. Fosforiidivaru koondbilansi seletuskiri.....	16
1.7. Lubjakivivaru koondbilansi seletuskiri.....	17
1.8. Dolokivivaru koondbilansi seletuskiri	19
1.9. Kristalliinse ehituskivivaru koondbilansi seletuskiri	21
1.10. Savivaru koondbilansi seletuskiri.....	22
1.11. Liivavaru koondbilansi seletuskiri.....	23
1.12. Kruusavaru koondbilansi seletuskiri.....	32
2. KOKKUVÕTE	39
3. KASUTATUD KIRJANDUS	40
4. TEKSTILISAD	
Lisa 1. Koondtabelid maavaravarude kaevandamise kohta 2013. aastal.....	41
Lisa 2. Koondtabel 2008 - 2013 a. kaevandatud mahtude muutuse kohta	50
Lisa 3. MAAVARAVARUDE KOONDBILANSID seisuga 31.12.2013 (tabel)	
Põlevkivi	51
Hästilagunenud turvas	56
Vähelagunenud turvas	93
Järvemuda põlluväetiseks	121
Järvemuda raviotstarbeks	123
Meremuda	123
Järvelubi (järvekriit)	124
Fosforiit	126
Tsemendilubjakivi	126
Tehnoloogiline lubjakivi	127
Ehituslubjakivi	130
Tehnoloogiline dolokivi	138
Viimistlusdolokivi	139
Ehitusdolokivi	140
Täitedolokivi	145
Kristalliinne ehituskivi	146
Tsemendisavi	146
Raskeltsulav savi	146
Keraamiline savi	147
Keramsiidisavi	151
Tehnoloogiline liiv	152
Ehitusliiv	153
Ehituskruus	209
Täitekruus	251
Täiteliiiv	253

SISSEJUHATUS

Eesti maavaravarude arvestust peetakse keskkonnaregistri maardlate nimistus. Maardlad kantakse registrisse ja registrikaarte muudetakse vastavalt keskkonnaministri poolt käskkirjaga kinnitatud geoloogiliste uuringute aruannetele ja kehtivatele maavara kaevandamise lubadele. Maavaravarude koondbilanss on statistiline aruanne, mis koostatakse keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja poolt ja esitatakse Keskkonnaministeeriumile ja Statistikaametile. Maavaravarude koondbilansid koostatakse eraldi iga kalendriaasta kohta.

Eesti Vabariigi 2013. a maavaravarude koondbilansid (seisuga 31.12.2013. a) on koostatud Eesti maavarade varude koguste ja varumuutuste kohta 2013. aastal. Maapõueseaduse kohaselt on maavaradeks dolokivi, fosforiit, järvelubi, järvemuda, kristalliinne ehituskivi, kruus, liiv, lubjakivi, meremuda, põlevkivi, savi ja turvas, mis on arvele võetud keskkonnaregistri maardlate nimistus. Seisuga 31. detsember 2013. a on keskkonnaregistri maardlate nimistus kokku arvele võetud 893 maardlat. Kolmes suuremas maardlas (Eesti põlevkivimaardla, Epu-Kakerdi turbamaardla ja Vasalemma lubjakivimaardla) on välja eraldatud maardlaosad.

Maavaravarude koondbilansid koostati Maa-ameti poolt keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja ülesannete täitmise raames. Vajalikud andmed pärinevad keskkonnaregistri maardlate nimistu andmebaasist, mida on 2013. aasta jooksul täiendatud vastavalt keskkonnaministri poolt käskkirjaga kinnitatud uuringuaruannetele, kehtivate kaevandamislubade andmetele ning Keskkonnaameti kaudu laekunud maavara kaevandamise mahu aruannetele. Alates 2011. aastast on loa omanikel võimalik kaevandatud mahtusid deklareerida Keskkonnaameti e-teenuste keskkonnas ja deklaratsioonide andmed jõuavad Maa-ametini elektrooniliste kanalite kaudu. Kaevandatud mahte on esitatud kolme komakoha täpsusega, mistõttu esineb bilansis seoses ümardamisega ühe komakohani olukordi, kus maavara kaevandatud maht ühe maardla peale kokku ei võrdu selle maardla mäeeraldiste kaevandatud mahtude summaga. Samuti on mõnedel mäeeraldistel bilansis näidatud kaevandatud maht 0,0. Selline olukord tekib, kui mäeeraldiselt kaevandatud maht on väiksem kui 0,05 ühikut, mis on vähim bilansis välja toodav suurus, mis ümarduks väärtuseks 0,1.

Maavaravarude muutused aruandeaastal olid tingitud kaevandamisest, kaevandamiskadudest, geoloogiliste uuringute tulemusena uute maardlate bilanssi lisamisest ning varude ümberhindamisest ja täiendavate varude kinnitamisest olemasolevates maardlates. Vähesel määral on varud muutunud, kui Maa-ametile on edastatud varasemate perioodide kaevandatud maavara mahu aruande täpsustusi. Andmete korrastamisest tingitud muutused bilansiridadel on kirjeldatud vastavates seletuskirjades.

Bilansi tabeliosas (lisa 3) on toodud kõik maavarad kasutusala kaupa (tabeli igal real on märgitud kasutusala kood). Iga kasutusala lõikes on maardlad antud maakonniti tähestikulises järjekorras. Varumuutusi on iseloomustatud eraldi kõigi varukategooriate osas ning lühidalt lahti seletatud ka seletuskirjades. Maardlate nimed on esitatud trükitähtedega, sellele järgneb olemasolu korral maardlaosa nimi kirjatähtedega. Maardlatel, millel on olemas kehtiv maavara kaevandamise luba, on mäeeraldise real nimetuse järel näidatud kaevandamisloa omaniku nimi ja kaevandamisloa number. Registrikaardi numbrile on lisatud tärn (*), kui bilansireal on tegu maardlas kaasneva maavaraga. Pindala veerus on märgitud maardla või mäeeraldise kogupindala. Kõikide maavaravarude bilansside juurde on lisatud lühike seletuskiri iseloomustamiseks varudega seotud muutuste põhjusi.

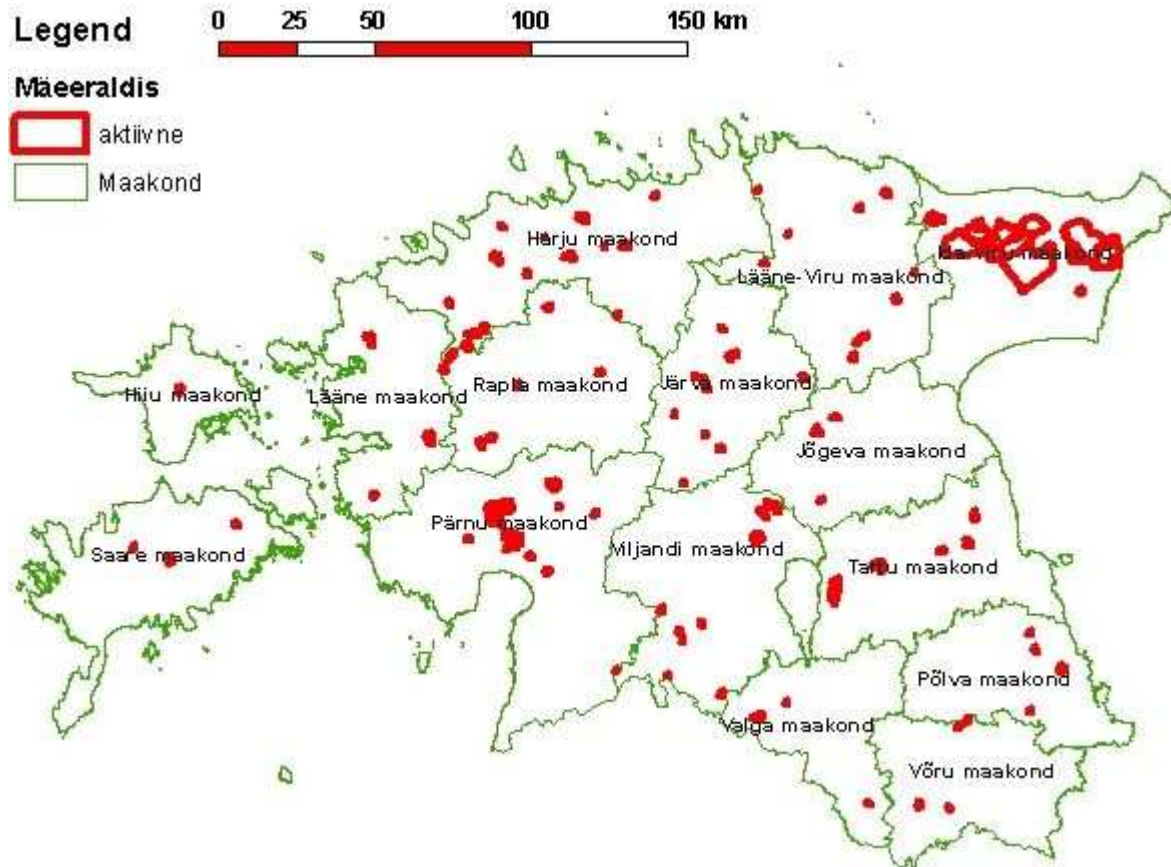
Koondülevaade seisuga 31.12.2013 arvel olevatest maavaravarudest ja 2013. aasta kaevandamise mahtudest on toodud tabelis 1. Koondülevaade maavarade kaevandamise kohta maavarade ja maardlate lõikes 2013. aastal on toodud lisa 1.

Tabel 1. Maavarade kaevandamine 2013. a. ja varud seisuga 31.12.2013.

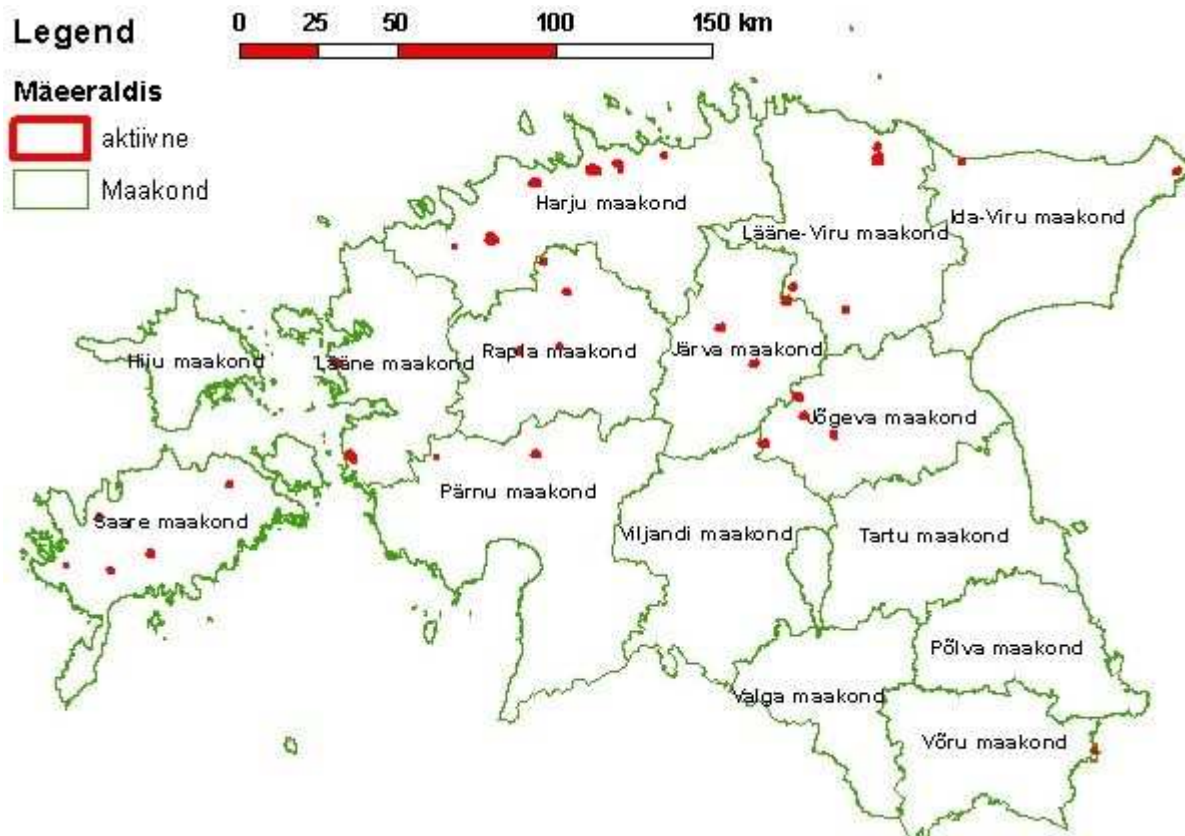
Maavara	Mõõtühik	Kaevandamine (kaod ja täpsustused) 2013.a	Maavaravarud seisuga 31.12.2013		
			Aktiivne		Passiivne
			tarbevaru	reservvaru	
Põlevkivi	tuhat t	15 027,7 (- 4 142,2)	1 040 064	302 584	3 407 764
Fosforiit	tuhat t	–	–	–	2 935 735
Tsemendilubjakivi	tuhat m ³	335,5	34 702	76 141	50 994
Tehnoloogiline lubjakivi	tuhat m ³	107,2	13 404	44 384	73 492
Ehituslubjakivi	tuhat m ³	1 829,2 (103,1)	168 468	265 682	236 501
Tehnoloogiline dolokivi	tuhat m ³	134,9	13 167	82 582	–
Viimistlusdolokivi	tuhat m ³	30,6	2 841	20 603	2 261
Ehitusdolokivi	tuhat m ³	503,0 (-193,5)	64 092	100 163	82 466
Täitedolokivi	tuhat m ³	–	13,6	–	–
Kristalliinne ehituskivi	tuhat m ³	–	1 245 062	1 723 932	–
Tsemendisavi	tuhat m ³	49,1	15 061	11 213	489
Raskeltsulav savi	tuhat m ³	–	–	–	341
Keraamiline savi	tuhat m ³	25,9	10 389	235 886	13 664
Keramsiidisavi	tuhat m ³	–	8 124	2 248	228
Ehituskruus	tuhat m ³	1 556,3 (50,4)	64 518	65 318	17 692
Täitekruus	tuhat m ³	24,3	2 038	–	14
Tehnoloogiline liiv	tuhat m ³	29,5	5 348	3 231	2 128
Täitelii	tuhat m ³	1 337,2 (48,6)	86 045	1 515	2 540
Ehitusliiv	tuhat m ³	2 999,3 (615,5)	244 490	419 600	180 392
Meremuda	tuhat t	0,2	1 354	–	1 667
Järvemuda (põlluväetiseks)	tuhat t	–	171	1 048	312
Järvemuda (raviks)	tuhat t	0,5	1 131	–	–
Järvelubi	tuhat t	–	731	5 120	4 857
Turvas	tuhat t	994,1	198 171	763 556	643 363

Seisuga 31. detsember 2013. a kehtis Eestis 635 maavara kaevandamise luba. Mäeeraldis on mäetöösturile maavara kaevandamiseks antud maapõue osa. Põlevkivi, turba, lubjakivi, dolokivi, kruusa, liiva, savi, meremuda ja järvemuda mäeeraldiste jaotust maakondade lõikes iseloomustavad joonised 1, 2, 3 ja 4.

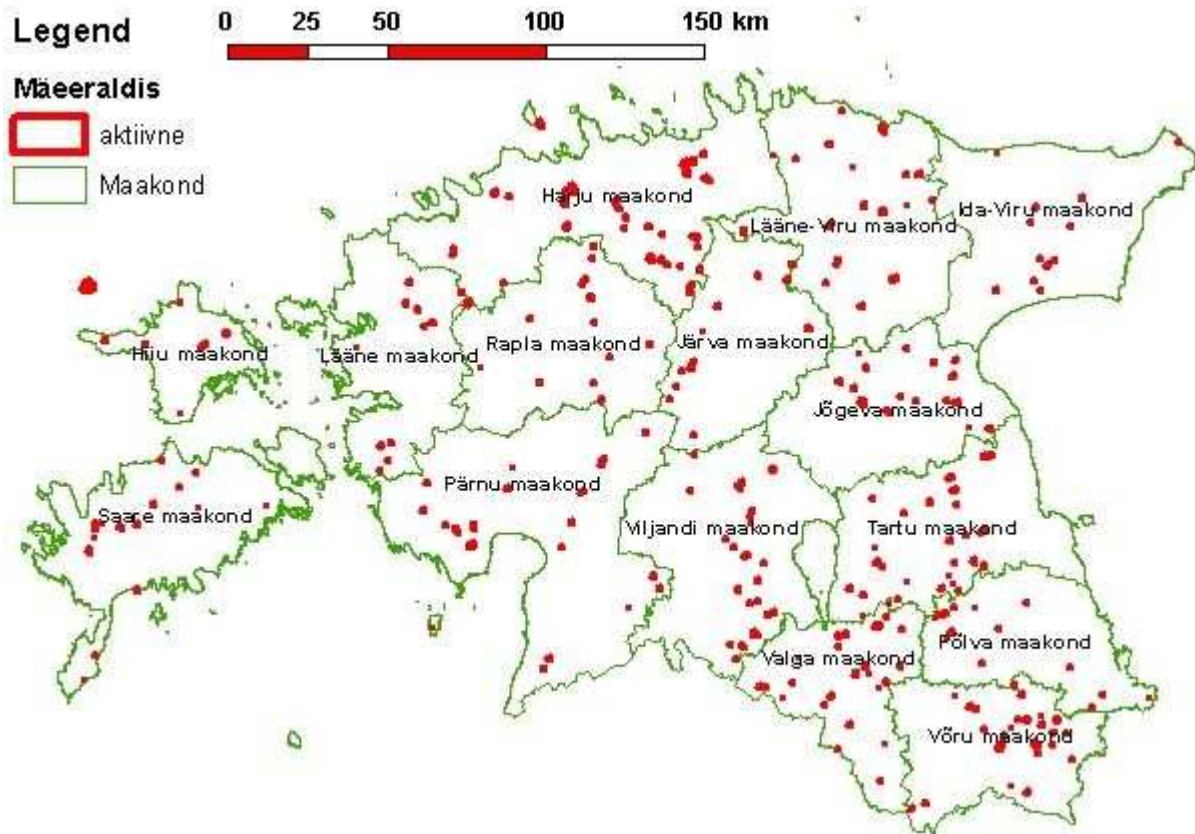
Aastatel 2008-2013 toimunud maavara kaevandamise mahtusid kasutusala lõikes kirjeldab lisa 2.

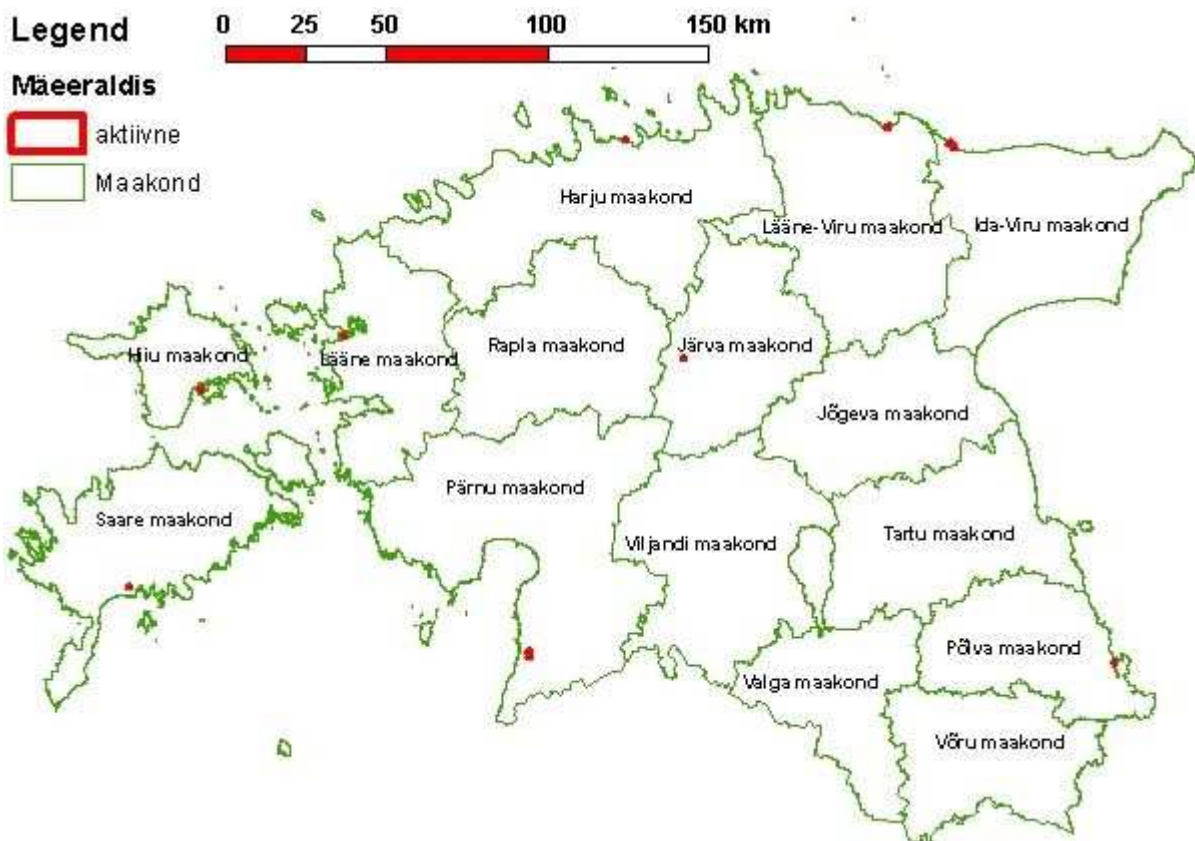
Joonis 1. Põlevkivi ja turba mäeeraldiste jaotus maakondade lõikes

Joonis 2. Lubjakivi ja dolokivi mäeeraldiste jaotus maakondade lõikes

Joonis 3. Kruusa ja liiva mäeeraldisite jaotus maakondade lõikes

Joonis 4. Savi, meremuda ja järvemuda mäeeraldisite jaotus maakondade lõikes

Eesti Vabariigi 2013. aasta
põlevkivivaru koondbilanss
(seisuga 31.12.2013)

Seletuskiri

Seisuga 31. detsember 2013. a on Eesti Vabariigi põlevkivibilansis üleriigilise tähtsusega **EESTI põlevkivimaardla**, mis paikneb kahe maakonna Ida-Virumaa ja Lääne-Virumaa piires. Eesti põlevkivimaardlal on 23 maardlaosa (kaeve- ja uuringuvälja), neist kehtiva kaevandamisloaga on hõlmatud 13 maardlaosa.

2013. aastal kaevandati Eesti maardlast kokku 14937,3 tuh tonni põlevkivi aktiivset tarbevaru ja 90,4 tuh tonni põlevkivi aktiivset reservvaru. Kaod moodustasid kokku 4142,2 tuh tonni.

SONDA uuringuväljal hinnati osa põlevkivi passiivsest tarbevarust ümber aktiivseks tarbevaruks.

Eesti Energia Kaevandused AS kaevandas 2013. aastal 78,7 % Eesti põlevkivi aastatoodangust, kokku 11 830 tuh tonni, sh aktiivset tarbevaru 11 739,6 tuh tonni ja aktiivset reservvaru 90,4 tuh tonni. Kadudeks läks 3 410,5 tuh tonni aktiivset tarbevaru ja 56,2 tuh tonni aktiivset reservvaru, kokku 3 466,8 tuh tonni. Allmaakaevandustest olid töös Ahtme II, Estonia ja Viru ning pealmaakarjääridest Narva ja Sirgala. Kõik eelnimetatud mäeeraldised asuvad Ida-Virumaal.

Olemasoleva geoloogilise andmestiku ning kaevevälja tootsa kihindi põlevkivikihtide mõõdistamistulemuste alusel täpsustati Aidu, Estonia, Kohtla, Narva, Sirgala ja Viru kaeveväljade tarbe- ja reservvaru.

AHTME kaeveväljal kaevandati 113,7 tuh tonni põlevkivi tarbevaru, kaevandamiskaod moodustasid 17,1 tuh tonni. Kaod moodustasid 13,1 % kaevandatud ja kadudena deklareeritud varu kogusummast. Ahtme II kaevanduse maavara kaevandamise loas muudeti kaevandamise maksimaalset aastamäära ja täiendavaid tingimusi.

AIDU kaeveväljal ei kaevandatud.

ESTONIA kaeveväljal täpsustati aktiivse tarbevaru ja reservvaru koguseid seoses karstisooni esinemisega; kaevandati 5981,7 tuh tonni põlevkivi tarbe- ja reservvaru. Kaevandamiskaod moodustasid 2742,2 tuh tonni. Kaod moodustasid 31,4 % kaevandatud ja kadudena deklareeritud varu kogusummast. Estonia kaevanduse maavara kaevandamise loas muudeti kaevandamise maksimaalset aastamäära ja täiendavaid tingimusi.

KOHTLA kaevevälja Vanaküla karjääriväljad III mäeeraldise maavara kaevandamise luba aegus, kaeveväljalt ei kaevandatud.

NARVA kaeveväljal kaevandati Narva karjäärist ja Narva põlevkivikarjäärist II kokku 2116,2 tuh tonni põlevkivi, kaevandamiskaod moodustasid kokku 227,7 tuh tonni. Kaod moodustasid 9,7 % kaevandatud ja kadudena deklareeritud varu kogusummast. Narva põlevkivikarjäär II maavara kaevandamise loas muudeti kaevandamise maksimaalset aastamäära.

SIRGALA kaeveväljal kaevandati Sirgala karjääris ja Sirgala II põlevkivikarjääris kokku 2972,4 tuh tonni põlevkivi ja kaevandamiskaod moodustasid 163,3 tuh tonni. Kaod moodustasid 5,2 % kaevandatud ja kadudena deklareeritud varu kogusummast.

TAMMIKU kaeveväljal on mäetööd peatatud alates 2002. a.

UUS-KIVIÖLI uuringuväljal 2011. aastal saadud kaevandamisloa alusel kaevandamisega veel ei alustatud.

VIRU kaeveväljal hinnati osa aktiivsest tarbevarust ümber passiivseks tarbevaruks seoses Kiikla mõisa pargile hoideterviku jätmisega. Viru kaevandusest kaevandati 646,0 tuh tonni põlevkivi tarbevaru. Kaevandamiskaod moodustasid 316,4 tuh tonni. Kaod moodustasid 32,9 % kaevandatud ja kadudena deklareeritud varu kogusummast.

VKG Kaevandused OÜ kaevandas 2013. aastal 15,6 % Eesti põlevkivi aastatoodangust, kokku 2344,4 tuh t. Kadudeks läks 672,2 tuh tonni põlevkivi. Ida-Virumaal OJAMAA uuringuväljalt kaevandati 1387,7 tuh tonni põlevkivi tarbevaru, kaod moodustasid 419,3 tuh tonni (23,2 % kaevandatud ja kadudena deklareeritud varu kogusummast). Ojamaa põlevkivikaevanduse maavara kaevandamise loas muudeti kaevandamise maksimaalset aastamäära.

SOMPA kaeveväljal kaevandati Sompa kaevandusest 956,7 tuh tonni põlevkivi ja kaevandamiskaod moodustasid 252,9 tuh t (20,9 % kaevandatud ja kadudena deklareeritud varu kogusummast). Sompa kaevanduse maavara kaevandamise loas muudeti kaevandamise maksimaalset aastamäära.

Kiviõli Keemiatööstuse OÜ kaevandas Ida-Virumaal PÕHJA-KIVIÕLI uuringuväljal Põhja-Kiviõli II põlevkivikarjäärist 755,4 tuh t põlevkivi tarbevaru, kaod moodustasid 3,2 tuh tonni (0,4 % kaevandatud ja kadudena deklareeritud varu kogusummast). Kaevandatud maht moodustas 2013. aastal 5,0 % Eesti põlevkivi aastatoodangust.

AS Kunda Nordic Tsement kaevandas Lääne-Virumaal KOHALA uuringuvälja Ubja põlevkivikarjäärist 97,9 tuh tonni põlevkivi aktiivset tarbevaru. Kaevandatud maht moodustas 2013. aastal 0,7 % Eesti põlevkivi aastatoodangust.

Eesti Vabariigi 2013. aasta
turbavarude koondbilanss
(seisuga 31.12.2013)

Seletuskiri

Seisuga 31. detsember 2013. a on Eesti Vabariigi turbabilansis 280 maardlat 323 bilansireal (sealhulgas 323 hästilagunenud ja 234 nii hästi- kui vähelagunenud turba osas). Harku lubjakivimaardlas leidub hästilagunenud turvast kaasneva maavarana. Turbamaardlatest paikneb 42 maardlat kahe ja 2 maardlat kolme maakonna piires. Üleriigilise tähtsusega maardlaid on 6 – ELLAMAA, ENDLA, EPU-KAKERDI, LAVASSAARE, PUHATU, SANGLA. Epu-Kakerdi turbamaardlal on 9 maardlaosa: Kakerdaja, Laeksaare, Mustla, Hiripilli, Lõõla, Epu, Hundisoo, Prääma ja Tartussaare.

2013. aastal kaevandati Eestis turvast kokku 994,1 tuh tonni, sealhulgas 478,7 tuh tonni hästilagunenud ja 515,4 tuh tonni vähelagunenud turvast.

2013. aastal kaevandati turvast 59 % rohkem, kui 2012. aastal. Kaevandati 63-st maardlast.

Harjumaal asuvast 38-st turbamaardlast kaevandati üheksas.

AS Tootsi Turvas kaevandas ELLAMAA maardla Riisipere ja Riisipere IV turbatootmisalalt kokku 18,9 tuh tonni hästilagunenud ja 1,9 tuh tonni vähelagunenud turvast, MAHTRA maardla Leva tootmisalalt 13,9 tuh tonni vähelagunenud turvast, PENINGI maardlast 3,1 tuh tonni hästilagunenud ja 8,4 tuh tonni vähelagunenud turvast, SAUSTI maardla Paekna tootmisalalt 1,9 tuh tonni vähelagunenud turvast. OHTU maardlas vähendati Tammermaa ja Raja III mäeeraldiste teenindusmaa pindalaid; AS Jiffy Products Estonia kaevandas Ohtu turbatootmisalalt 17,4 tuh tonni hästilagunenud turvast ja 2,9 tuh tonni vähelagunenud turvast. AS Ahtol kaevandas RAE maardlast 3,1 tuh tonni hästilagunenud ja 7,0 tuh tonni vähelagunenud turvast. SAUSTI maardlas kaevandas AS Jiffy Products Estonia Sausti turbatootmisalalt ja Aasu turbatootmisalalt kokku 14,0 tuh tonni vähelagunenud turvast. SOONISTE maardlas toimus Sooniste turbatootmisala ja Sooniste II turbatootmisala ümberregistreerimine AS Tootsi Turvas nimelt OÜ Kekkila Eesti nimele; maardlast kaevandati kokku 5,3 tuh t hästilagunenud turvast ja 9,8 tuh tonni vähelagunenud turvast. ÄÄSMÄE maardlast kaevandas AS Jiffy Products Estonia 8,0 tuh tonni vähelagunenud turvast.

Hiiumaal kaevandas AS Hiiu Turvas PIHLA maardlast 7,5 tuh tonni vähelagunenud turvast. Maakonnas on 3 turbamaardlat.

Ida-Virumaal asuvast 13-st maardlast kaevandati kahes. HIIESOO maardlast kaevandas AS Tootsi Turvas 1,1 tuh tonni vähelagunenud turvast. PUHATU maardlast Kasesoo turbatootmisalalt kaevandas Alutaguse Turvas OÜ 6,7 tuh tonni vähelagunenud turvast ja AS Tootsi Turvas Puhatu tootmisalalt 52,2 tuh tonni hästilagunenud turvast ja 8,5 tuh tonni vähelagunenud turvast.

Jõgevamaal asuvast 33-st turbamaardlast oli kasutusel kaks. ENDLA maardlast Endla turbatootmisalalt kaevandas OÜ Siimusti Känd 0,2 tuh tonni hästilagunenud turvast ja 5,8 tuh tonni vähelagunenud turvast. AS Tara-Torf kaevandas ENDLA maardla Tapiku turbatootmisalalt 6,7 tuh t vähelagunenud turvast ning UMBUSI maardlast 1,6 tuh tonni hästilagunenud turvast ja 4,1 tuh tonni vähelagunenud turvast.

Järvamaal asuvast 25-st maardlast kaevandati seitsmes. EPA-VASSAARE maardlast kaevandas Estonia OÜ 1,6 tuh tonni vähelagunenud turvast. AS Prelvex kaevandas ENDLA maardlast Ervita turbatootmisalalt 6,3 tuh tonni hästilagunenud turvast; EPU-KAKERDI maardla Epu-Kotku turbatootmisalalt 2,2 tuh t hästilagunenud turvast ning Prääma turbatootmisalalt 10,2 tuh tonni hästilagunenud ja 15,3 tuh tonni vähelagunenud turvast; LOKUTA maardlast 1,4 tuh tonni hästilagunenud ja 0,5 tuh tonni vähelagunenud turvast; RETLA maardlast 9,0 tuh tonni hästilagunenud ja 9,3 tuh tonni vähelagunenud turvast ning TONDISSAARE maardlast Viisu turbatootmisalalt 5,7 tuh tonni hästilagunenud ja 4,2 tuh tonni vähelagunenud turvast. AS Ramsi Turvas kaevandas KALLISSAARE-LUBJAAHJU maardlast 1,5 tuh tonni vähelagunenud turvast.

Läänemaal oli 11-st maardlast kasutuses kolm: Torf AS kaevandas KÕVERDAMA maardlast 9,8 tuh tonni hästilagunenud ning LAIKÜLA maardla kahelt tootmisalalt kokku 9,7 tuh tonni hästilagunenud ja 9,0 tuh tonni vähelagunenud turvast. NIIBI maardlas toimus Niibi turbatootmisala ja Niibi III turbatootmisala ümberregistreerimine AS Tootsi Turvas nimelt OÜ Kekkilä Eesti nimele; maardlast kaevandati 0,3 tuh tonni hästilagunenud turvast ja 12,8 tuh tonni vähelagunenud turvast.

Lääne-Virumaal on bilansis 42 turbamaardlat, neist oli kasutuses seitse. PEETLA maardlast kaevandas OÜ Vestur Peetla ja Salla tootmisaladelt kokku 4,3 tuh tonni hästilagunenud ja 8,3 tuh tonni vähelagunenud turvast. OÜ Rakvere Põllumajandustehnika kaevandas ARMIKU (ARMIKO) maardlast 0,6 tuh tonni vähelagunenud turvast, OHEPALU maardlast 2,7 tuh tonni vähelagunenud turvast, PUNASOO maardlast 2,0 tuh tonni vähelagunenud turvast, SAARA maardlast 4,4 tuh tonni vähelagunenud turvast, UUEMÕISA maardlast 0,2 tuh tonni vähelagunenud turvast ja VARUDI maardlast 4,3 tuh tonni vähelagunenud turvast. VARUDI maardlas anti Rakvere Põllumajandustehnika OÜ-le uus kaevandamisluba Varudi II turbatootmisala.

Põlvamaal toimus kaevandamine 10-st maardlast kolmes. AS Kagu-Eesti Turvas kaevandas KURGSOO maardlast 3,0 tuh tonni vähelagunenud turvast. Põlva Maaparandus AS kaevandas MEELVA maardlast Meelva ja Määrastu turbatootmisaladelt kokku 4,5 tuh tonni hästilagunenud turvast ja 3,6 tuh tonni vähelagunenud turvast ning MEENIKONNA maardlast Meenikonna turbatootmisalalt 0,1 tuh tonni hästilagunenud turvast.

Pärnumaal kinnitati vähe- ja hästilagunenud turba tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uus VALLEMA turbamaardla.

Maakonna 32-st maardlast kaevandati kuues. Suurim kogus turvast saadi LAVASSAARE maardlast: seitsmelt tootmisalalt kaevandasid AS Tootsi Turvas, AS Torfex, AS Nurme Turvas ja ASB Greenworld Eesti AS 171,8 tuh tonni hästilagunenud ja 122,7 tuh tonni vähelagunenud turba tarbevaru ja 5,3 tuh tonni vähelagunenud turba reservvaru. KAVASOO maardlas tunnistati kehtetuks seni kehtinud Kavasoo turbatootmisala maavara kaevandamise luba ja anti Jiffy Products Estonia AS-le uus kaevandamisluba Kavasoo turbatootmisala, uue loaga on lubatud kaevandada vähelagunenud turba tarbe- ja reservvaru, maardlast kaevandati 2,6 tuh tonni vähelagunenud turvast. AS Torfex kaevandas KÕRSA maardla kahelt tootmisalalt 7,2 tuh tonni vähelagunenud turvast, MÕKSI maardlast 2,3 tuh tonni vähelagunenud turvast ja RÄÄMA maardlast 6,9 tuh tonni vähelagunenud turvast. PÖÖRAVERE maardlast kaevandas AS Tootsi Turvas 14,9 tuh tonni vähelagunenud turvast.

Raplamaal 28-st maardlast oli kasutusel viis. AS Turvas kaevandas HAGUDI maardla Rabivere tootmisalalt 1,0 tuh tonni hästilagunenud turvast ja 2,7 tuh tonni vähelagunenud turvast ning KEAVA maardlas Keava turbatootmisalalt 0,7 tuh tonni hästilagunenud turvast ja 3,7 tuh tonni vähelagunenud turvast. ERA Valduse AS kaevandas ORGITA maardlast 2,0 tuh tonni hästilagunenud ja 3,2 tuh tonni vähelagunenud turvast ning TÕNUMAA maardlast 7,5 tuh tonni hästilagunenud ja 10,2 tuh tonni vähelagunenud turvast. ÕMMA maardlas toimus Kuislema turbatootmisala ümberregistreerimine AS Tootsi Turvas nimelt OÜ Kekkilä Eesti nimele, mäeraldise alalt kaevandati 6,0 tuh tonni vähelagunenud turvast; AS Matureks kaevandas Õmma turbatootmisalalt 2,7 tuh tonni hästilagunenud turvast ja 2,7 tuh tonni vähelagunenud turvast.

Saaremaal kaevandati 16-st maardlast kolmes. OÜ MV Turvas kaevandas KOIGI maardla Saikla turbatootmisalalt 6,0 tuh tonni hästilagunenud turvast, PELISOO maardla Kuumi tootmisalalt 3,0 tuh tonni hästilagunenud turvast ning PIILA maardla Piilasoo turbatootmisalalt 3,8 tuh tonni hästilagunenud turvast ja 4,2 tuh tonni vähelagunenud turvast.

Tartumaal SANGLA maardlas toimus varu osaline ümberhindamine, ühtlasi täpsustati ka Ulila turbatootmisala piirsesse jääva varu kogust.

Maakonnas on 12 turbamaardlat, neist kaevandati neljas. AS Tartu Jõujaama kaevandas KERESSAARE maardlas Keressaare turbatootmisalalt 4,7 tuh tonni hästilagunenud turvast ja 6,2 tuh tonni vähelagunenud turvast; LAUKASOO maardlas Laukasoo turbatootmisalalt 5,0 tuh tonni hästilagunenud turvast ja 5,9 tuh tonni vähelagunenud turvast; MÖLLATSI maardlast 36,6 tuh tonni hästilagunenud turvast. SANGLA maardla Sangla kütteturba tootmisalalt kaevandas Sangla Turvas AS 60,0 tuh tonni hästilagunenud turvast, AS Tootsi Turvas kaevandas Ulila tootmisalalt 4,5 tuh tonni hästilagunenud ja 9,9 tuh tonni vähelagunenud ning AS Elva E.P.T. turbatootmisalalt kaevandas AS Elva E.P.T. 2,0 tuh tonni hästilagunenud turvast ja 26,0 tuh tonni vähelagunenud turvast.

Valgamaal kaevandati 27-st maardlast kolmes. AS Valmap Grupp kaevandas KANTSI maardlast 3,7 tuh tonni vähelagunenud turvast, LAGESOO maardlast 0,012 tuh tonni hästilagunenud ja 1,2 tuh tonni vähelagunenud turvast ning TÕRVA maardla Helme tootmisalalt 0,2 tuh tonni vähelagunenud turvast.

Viljandimaal on 22 turbamaardlat, neist kaevandati kuues. AS Ramsi Turvas kaevandas NAPSI maardlast 0,8 tuh tonni hästilagunenud turvast ja 8,5 tuh tonni vähelagunenud turvast, PARIKA maardla kahelt turbatootmisalalt kokku 1,3 tuh tonni hästilagunenud turvast ja 25,8 tuh tonni vähelagunenud turvast, ÕISU maardla kahelt turbatootmisalalt 6,3 tuh tonni vähelagunenud turvast. AS Matork kaevandas IKEPERA maardla Lannu II turbatootmisalalt 3,5 tuh tonni vähelagunenud turvast ja PÄTSI maardlast 2,3 tuh tonni vähelagunenud turvast. SOOSAARE maardlas kaevandas AS Kraver Soosaare III turbatootmisalalt, Soosaare II turbatootmisalalt, Tässi turbatootmisalalt ja Soosaare I turbatootmisalalt kokku 12,3 tuh tonni vähelagunenud turvast. LEINASOO maardlas toimus Leinasoo II turbatootmisala ümberregistreerimine Ideal Investments OÜ nimelt AS Tootsi Turvas nimele.

Võrumaal, kus on 22 turbamaardlat, kaevandas AS Kagu-Eesti Turvas vaid vähelagunenud turvast: KURGSOO maardla kahelt tootmisalalt 9,6 tuh tonni ja ROOSA maardlast 7,8 tuh tonni.

Eesti Vabariigi 2013. aasta
järvemudavarude koondbilanss
(seisuga 31.12.2013)

Seletuskiri

Seisuga 31. detsember 2013. a on Eesti Vabariigi järvemudabilansis 10 järvemuda maardlat põlluväetisena ja 2 maardlat raviotstarbeliseks kasutamiseks (sh. on Ermistu maardla arvel mõlemas bilansis).

Põlluväetiseks järvemuda ei kaevandatud. Raviotstarbeks kaevandati 2013. a Eestis 0,5 tuh tonni järvemuda.

Põlvamaal kaevandas Väraska Sanatoorium AS VÄRSKA maardlast 0,5 tuh tonni järvemuda raviotstarbeks.

Harjumaal, Lääne-Virumaal, Pärnumaal, Raplomaal ega **Viljandimaal** varumuutusi polnud.

Eesti Vabariigi 2013. aasta
meremudavaru koondbilanss
(seisuga 31.12.2013)

Seletuskiri

Seisuga 31. detsember 2013. a on Eesti Vabariigi meremudabilansis 3 maardlat. Kõik maardlad on üleriigilise tähtsusega.

2013. aastal kaevandati Eestis 0,205 tuh tonni meremuda.

Hiiumaal kaevandas Antu SR OÜ KÄINA maardlas Käina mäeeraldiselt 0,005 tuh tonni meremuda.

Läänemaal kaevandas OÜ Ravimuda HAAPSALU maardlast Tagalahe mäeeraldiselt 0,2 tuh tonni meremuda.

Saaremaal meremuda ei kaevandatud.

Eesti Vabariigi 2013. aasta
järvelubjavarude koondbilanss
(seisuga 31.12.2013)

Seletuskiri

Seisuga 31. detsember 2013. a on Eesti Vabariigi järvelubjabilansis 8 maardlat (seejuures paikneb Ohepalu maardla kahe maakonna piires). Kõik maardlad on kohaliku tähtsusega. Varangu järvemudamaardlas on järvelubi põhimaavara, ülejäänutes on järvelubi kaasnevaks maavaraks.

2013. aastal järvelupja ei kaevandatud.

Järvelubi on arvel **Harjumaal, Ida-Virumaal, Jõgevamaal, Järvamaal, Lääne-Virumaal ja Tartumaal.**

Eesti Vabariigi 2013. aasta
fosforiidivaru koondbilanss
(seisuga 31.12.2013)

Seletuskiri

Seisuga 31. detsember 2013. a on Eesti Vabariigi fosforiidibilansis 4 üleriigilise tähtsusega maardlat – ASERI, RAKVERE, TOOLSE, TSITRE (sh paikneb Aseri maardla kahe maakonna piires). Alates 1991. a suvest on Eestis fosforiidi kaevandamine lõpetatud.

Eesti Vabariigi 2013. aasta
lubjakivivaru koondbilanss
(seisuga 31.12.2013)

Seletuskiri

Seisuga 31. detsember 2013. a on Eesti Vabariigi lubjakivibilansis 57 lubjakivimaardlat 64 bilansireal: 1 tsemendi-, 22 tehnoloogilise ja 41 ehituslubjakivi bilansis (neist 1 on samaaegselt nii tsemendi- kui ehituslubjakivi bilansis ning 4 tehnoloogilise ja ehituslubjakivi bilansis, 3 maardlas leidub nii ehitusdolikivi kui ka ehituslubjakivi). Üks maardla paikneb kahe maakonna piires. Üleriigilise tähtsusega lubjakivimaardlaid on 9 – AAVERE, HARKU, KARINU, KUNDA, METSLA, NABALA, VASALEMMA, VÕHMUTA ja VÄO. Vasalemma maardlal on 2 maardlaosa: Padise Paemurrud nr 1 ja Padise Paemurrud nr 2.

2013. aastal kaevandati Eestis ühest maardlast 335,5 tuh m³ tsemendilubjakivi, kolmest maardlast 107,2 tuh m³ tehnoloogilist lubjakivi ja 17 maardlast 1829,2 tuh m³ ehituslubjakivi.

Ehituslubjakivi bilansitabelis on kadude veerus kajastatud see varu kogus, mis varasematel aastatel on kaevandajate poolt valesti kaevandatud mahu aruannetes deklareeritud ja mille osas 2013. aasta jooksul esitati varasemate perioodide kohta täpsustavad mahu aruanded. Andmete korrigeerimisest tulenevaid varu muutusi oli nii negatiivses kui ka positiivses suunas, kokku suurenes varasemate perioodide täpsustuste tõttu mäeeraldise ehituslubjakivi varu 103,1 tuh m³ võrra.

Harjumaal HARKU maardlas toimus ehituslubjakivi aktiivse reservvaru osaline kaevandamisväärseks tunnistamine. VÄO maardlas kinnitati täiendav ehituslubjakivi tarbevaru.

AS Harku Karjäär kaevandas HARKU maardlast kokku 43,8 tuh m³ ehituslubjakivi tarbevaru ja 271,8 tuh m³ ehituslubjakivi reservvaru.

JÄGALA maardlas tühistati Riigikohtu halduskolleegiumi kohtuotsusega Jägala lubjakivikarjääri maavara kaevandamise luba.

MAARDU maardlas kaevandas OÜ Starhill Maardu II, IV ja V paekarjääridest kokku 138,0 tuh m³ ehituslubjakivi ja OÜ Pärtli Paas kaevandas Pärtli paemurrust 0,6 tuh m³ ehituslubjakivi; Maardu VI paekarjääri maavara kaevandamise luba aegus.

MÄÄRA maardlas kaevandas Padise Grupp OÜ 0,4 tuh m³ ehituslubjakivi. VALKLA maardlast kaevandas OÜ Põhjakivi 0,8 tuh m³ ehituslubjakivi. VASALEMMA maardlast kaevandas Nordkalk AS 117,7 tuh m³ ehituslubjakivi.

VÄO maardlas kaevandas AS Väo Paas Tondi-Väo II lubjakivikarjääris ja Tondi-Väo lubjakivikarjäärist kokku 125,7 tuh m³ ehituslubjakivi, Paekivitoodete Tehase OÜ kaevandas oma karjääridest kokku 405,5 tuh m³ ehituslubjakivi.

Hiiumaal varumuutusi ei olnud ja lubjakivi ei kaevandatud.

Ida-Virumaal NARVA maardlas kaevandas OÜ Viirma Kadastiku lubjakivikarjäärist 0,7 tuh m³ ehituslubjakivi. SUURKÕRTSI maardlast kaevandas Kiviluks AS 28,9 tuh m³ ehituslubjakivi.

Jõgevamaal PAJUSI maardlas kaevandas AS Kaltsiit Otisaare ja Otisaare II lubjakivikarjäärist kokku 137,5 tuh m³ ehituslubjakivi. SOPIMETSA maardlas kaevandas OÜ Moreen Sopimetsa II lubjakivikarjäärist 139,4 tuh m³ ehituslubjakivi ja OÜ Luige Kivi Sopimetsa lubjakivikarjäärist 56,3 tuh m³ ehituslubjakivi; Sopimetsa II lubjakivikarjääri kaevandamisloas täpsustati täiendavaid tingimusi, teenindusmaad laiendati; lisaks korrigeeriti markšeidermõõdistuse alusel Sopimetsa lubjakivikarjääri 2008-2012. a kaevandatud mahte.

Järvamaal EIVERE maardlast kaevandas Järva Paas OÜ kahe mäeeraldise peale kokku 23,3 tuh m³ ehituslubjakivi; markšeidermõõdistuse alusel korrigeeriti Eivere ja Eivere II mäeeraldiste 2006-2012. a kaevandatud mahte. KARINU maardlas kaevandas Nordkalk AS Karinu karjäärist ja Karinu II lubjakivikarjäärist kokku 103,4 tuh m³ tehnoloogilist lubjakivi.

Läänemaal UNGRU-SEPAKÜLA maardlast Sepaküla mäeeraldise kaevandas AS Haapsalu Paekivi 3,9 tuh m³ ehituslubjakivi. PUSKU maardlas korrigeeriti markšeidermõõdistuse alusel Pusku ehituslubjakivikarjääri 2007. a ja 2012. a kaevandatud mahte.

Lääne-Virumaal PAASI maardlas toimus täiendava ehituslubjakivi tarbevaru kinnitamine. KUNDA maardlas kinnitati täiendav tsemendilubjakivi ja ehituslubjakivi varu.

Kunda Nordic Tsement AS kaevandas KUNDA maardla Aru-Lõuna lubjakivikarjäärist 335,5 tuh m³ tsemendilubjakivi ja 231,1 tuh m³ ehituslubjakivi. AS EDK kaevandas VÕHMUTA maardlast 3,8 tuh m³ tehnoloogilist lubjakivi.

Raplamaal REINU maardlas kinnitati täiendav ehituslubjakivi tarbevaru.

LUBJA maardlas kaevandas OÜ Raikküla Karjäär 50,8 tuh m³ ehituslubjakivi. REINU maardlast kaevandas AS Teede REV 16,0 tuh m³ ehituslubjakivi; Reinu lubjakivikarjääri kaevandamisloa pikendati 4 aasta võrra, mäeeraldise laiienes. SUTLEMA maardlas kaevandas AS Kiirkandur Sutlema I lubjakivikarjäärist 2,6 tuh m³ ehituslubjakivi.

Saaremaal KOGULA maardlas kaevandas Moreen OÜ Kogula II lubjakivikarjäärist 18,7 tuh m³ ehituslubjakivi, AS Level kaevandas Kogula lubjakivikarjäärist 15,5 tuh m³ ehituslubjakivi. AS Limex kaevandas LÜMANDA-MÕISAKÜLA maardla Tolmu I lubjakivikarjäärist 0,042 tuh m³ tehnoloogilist lubjakivi.

Võrumaal varumuutusi ei olnud.

Eesti Vabariigi 2013. aasta
dolokivivaru koondbilanss
(seisuga 31.12.2013)

Seletuskiri

Seisuga 31. detsember 2013. a on Eesti Vabariigi dolokivibilansis 34 maardlat 43 maardlareaal: täitedolokivi leidub 1 maardlas, tehnoloogilist dolokivi leidub 5 maardlas, viimistlusdolokivi 9 maardlas ja ehitusdolokivi 28 maardlas (sh on 1 maardla arvel ehitus- ja täitedolokivi bilansis, 2 maardlat arvel nii tehnoloogilise kui ehitusdolokivi bilansis ning 3 maardlat viimistlus- ja ehitusdolokivi bilansis, 1 maardlas leidub nii ehitusdolokivi kui ka ehituslubjakivi).

Üleriigilise tähtsusega maardlaid on 6 – ANELEMA, HELLAMAA, KAARMA, KOONGA, KUREVERE, ORGITA-HAIMRE.

2013. aastal kaevandati viiest maardlast 30,6 tuh m³ viimistlusdolokivi, üheteistkümnest maardlast 503,0 tuh m³ ehitusdolokivi ja ühest maardlast 134,9 tuh m³ tehnoloogilist dolokivi. Täitedolokivi 2013. aastal ei kaevandatud.

Jõgevamaal kaevandas AS Kiirkandur PUDIVERE maardlast 4,6 tuh m³ ehitusdolokivi. AS Põltsamaa Graniit kaevandas RÕSTLA maardlas Rõstla II paekarjäärist 97,5 tuh m³ ehitusdolokivi reservvaru. SOPIMETSA maardlas kaevandas OÜ Moreen Sopimetsa II lubjakivikarjäärist 25,0 tuh m³ ehitusdolokivi tarbevaru, OÜ Luige Kivi kaevandas Sopimetsa lubjakivikarjäärist 43,2 tuh m³ ehitusdolokivi reservvaru; Sopimetsa II lubjakivikarjääri kaevandamisloas täpsustati täiendavaid tingimusi, teenindusmaad laiendati; lisaks korrigeeriti markseidermõõdistuse alusel Sopimetsa lubjakivikarjääri 2008-2012. a kaevandatud mahte.

Järvemaal KAREDA maardlast kaevandas Väo Paas OÜ 106,8 tuh m³ ehitusdolokivi.

Läänemaal KUREVERE maardlas kaevandas Nordkalk AS Esivere dolokivikarjäärist 134,9 tuh m³ tehnoloogilist dolokivi.

Pärnumaal ANELEMA maardlas kaevandas Nurme Teedehitus OÜ Anelema II dolokivikarjäärist 48,5 tuh m³ ehitusdolokivi ja AS Reiden Dolomiit kaevandas Anelema dolokivikarjäärist 49,0 tuh m³ ehitusdolokivi. TARVA maardlas kaevandas Kivikandur OÜ Tarva dolokivikarjäärist 14,5 tuh m³ ehitusdolokivi.

Raplamaal LUBJA maardlast kaevandas OÜ Raikküla Karjäär 27,3 tuh m³ ehitusdolokivi. ORGITA-HAIMRE maardlas kaevandas AS Saare Dolomiit-Väokivi Orgita V dolokivikarjäärist 1,4 tuh m³ viimistlusdolokivi ja 9,6 tuh m³ ehitusdolokivi tarbevaru, OÜ Limestone kaevandas Orgita II paekarjäärist 1,0 tuh m³ ehitusdolokivi tarbevaru, OÜ Orgita Dolomiiditooted kaevandas Orgita paekarjäärist 9,9 tuh m³ ehitusdolokivi tarbevaru, Gildemann OÜ kaevandas Orgita-III paekarjäärist 0,2 tuh m³ ehitusdolokivi reservvaru.

Saaremaal kaevandas Saare Dolomiit-Väokivi OÜ KAARMA maardlast 2,9 tuh m³ viimistlusdolokivi. KOPLI maardlast kaevandas Dolokivi OÜ 0,2 tuh m³ viimistlusdolokivi. SELGASE (MUSTJALA) maardlas kaevandas Saare Dolomiit-Väokivi OÜ Vallakivi dolomiidikarjäärist 2,0 tuh m³ viimistlusdolokivi ja Haakeri OÜ kaevandas Haakeri

Maavaravarude koondbilanss 2013

dolomiidikarjäärast 0,1 tuh m³ viimistlusdolokivi ja 0,2 tuh m³ ehitusdolokivi. TAGAVERE maardlast kaevandas Maravo AS 24,0 tuh m³ viimistlusdolokivi ja 3,8 tuh m³ ehitusdolokivi.

Võrumaal kinnitati ehitusdolokivi tarbe- ja reservvaru ja kanti keskkonnaregistrisse uus NAHA maardla. KALKAHJU maardlas toimus ehitusdolokivi reservvaru osaline ümberhindamine ja täiendava tarbevaru kinnitamine.

MARINOVA maardlast kaevandas AS Põlva Teed 28,3 tuh m³ ehitusdolokivi tarbevaru ja 33,5 tuh m³ ehitusdolokivi reservvaru.

Lääne-Virumaal ja Viljandimaal 2013. a kaevandamist ja varumuutusi ei toimunud.

Eesti Vabariigi 2013. aasta
kristalliinse ehituskivivaru koondbilanss
(seisuga 31.12.2013)

Seletuskiri

Seisuga 31. detsember 2013. a on Eesti Vabariigi kristalliinse ehituskivi bilansis üleriigilise tähtsusega MAARDU kristalliinse ehituskivi maardla, mis asub **Harjumaal**.

Graniiti on Eestis 1970-ndatel uuritud ka Hiiumaal Paluküla leiukohas, kuid materjali halva kvaliteedi ja kaevandamisraskuste tõttu hinnati ala perspektiivituks ning arvatud varu ei kinnitatud.

Kristalliinset ehituskivi 2013. aastal kaevandatud ei ole.

Eesti Vabariigi 2013. aasta
savivaru koondbilanss
(seisuga 31.12.2013)

Seletuskiri

Seisuga 31. detsember 2013. a on Eesti Vabariigi savibilansis 46 savimaardlat 48 bilansireal: 1 tsemendisavi-, 1 raskeltsulava savi, 2 keraamsiidisavi (need kaks on arvel ka keraamilise savi maardlate hulgas) ja 44 keraamilise savi bilansis. Üleriigilise tähtsusega maardlaid on 6 – ARUMETSA, ASERI, JOOSU, KALLAVERE (ÜLGASE), KUNDA, KÜLLATOVA.

2013. aastal kaevandati Eestis ühest maardlast 49,1 tuh m³ tsemendisavi, ühest maardlast 25,9 tuh m³ keraamilist savi, keraamsiidisavi ja raskeltsulavat savi ei kaevandatud.

Ida-Virumaal ASERI maardlas kaevandas AS Wienerberger Aseri savikarjäärist 25,9 tuh m³ keraamilist savi.

Lääne-Virumaal kaevandas AS Kunda Nordic Tsement KUNDA maardla Mereäärsest savikarjäärist 49,1 tuh m³ tsemendisavi.

Harjumaal, Hiiumaal, Jõgevamaal, Järvamaal, Läänemaal, Põlvamaal, Pärnumaal, Raplumaal, Saaremaal, Tartumaal, Viljandimaal ja Võrumaal savi ei kaevandatud ja muid varumuutusi ei olnud.

Eesti Vabariigi 2013. aasta
liivavaru koondbilanss
(seisuga 31.12.2013)

Seletuskiri

Seisuga 31. detsember 2013. a on Eesti Vabariigi liivabilansis 297 maardlat, kus ehitusliiv või täiteliiv on põhimaavara, kokku esineb liiva 507 bilansireal: 4 tehnoloogilise liiva, 163 täiteliiva ja 340 ehitusliiva bilansis. Kolm maardlat asuvad kahes maakonnas. Liivamaardlaid, kus leidub ainult ehitusliiva, on 159, ainult täiteliiva maardlaid on arvel 27. Nii ehitusliiva kui ka täiteliiva leidub 49-s liivamaardlas. 31-s liivamaardlas leidub ehitusliivale lisaks veel ka ehituskruusa ja täiteliiva. Ehitusliiva koos ehituskruusaga leidub 22-s liivamaardlas. Ainult tehnoloogilise liiva varu on arvel kahes maardlas, ühes liivamaardlas leidub tehnoloogilise liiva kõrval ka täiteliiva ja ühes liivamaardlas leidub tehnoloogilise liiva kõrval nii täiteliiva kui ka ehitusliiva. Kolmes maardlas leidub täiteliiva koos ehituskruusaga.

76-s kruusamaardlas on ehitusliiv kaasnev maavara, sh 41-s leidub lisaks veel ka täiteliiva. 10-s kruusamaardlas on kaasnev maavara täiteliiv.

Üleriigilise tähtsusega liivamaardlaid on 9 – HIIUMADALA, KAKU, NAISSAARE, PANNJÄRVE, PIUSA, IHASALU, KURADIMUNA, KÕPU ja TALLINNA-SAKU.

2013. aastal kaevandati kokku 29,5 tuh m³ tehnoloogilist liiva, 2999,3 tuh m³ ehitusliiva ja 1337,2 tuh m³ täiteliiva. Kaevandati 147-st maardlast.

Ehitusliiva ja täiteliiva bilansitabelites on kadude veerus kajastatud see varu kogus, mis varasematel aastatel on kaevandajate poolt valesi kaevandatud mahu aruannetes deklareeritud (näiteks mahu aruandes oli kajastatud ehitusliiva kaevandamine, kuid nüüd täpsustati, et tegelikult kaevandati maa-ainest või ehituskruusa) ja mille kohta 2013. aasta jooksul esitati varasemate perioodide kohta täpsustavad mahu aruanded või on andmete kontrollimise käigus selgunud viga varasemate perioodide bilansikandes. Andmete korrigeerimisest tulenevaid varu muutusi oli nii negatiivses kui ka positiivses suunas, kokku suurenes varasemate perioodide täpsustuste tõttu mäeeraldiste ehitusliiva varu 615,5 tuh m³ võrra ja täieliiva varu suurenes 48,6 tuh m³ võrra.

Harjumaal kinnitati ehitusliiva tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uus KOSU maardla. HUNTAUGU ja KOSE-RISTI maardlates kinnitati täiendav ehitusliiva tarbevaru. SÕMERU maardlas toimus Sõmeru ja Sõmeru II liivakarjääri piires oleva varu täpsustamine, mille tulemusena kanti Sõmeru liivakarjääri piirest maha ehituskruusa varu ning mäeeraldise lamamisse kinnitati täiendav ehitusliiva ja täiteliiva varu, Sõmeru II liivakarjääri piires kanti maha täieliiva varu ning mäeeraldise lamamisse kinnitati täiendav ehituskruusa ja ehitusliiva varu.

Harjumaal leidub ehitusliiva 42-s maardlas, täiteliiva leidub 17-s maardlas, neist toimus kaevandamine 17-s.

AARNAMÄE maardlas anti Nordecon AS-le uus kaevandamisluba Aarnamäe liivakarjäär, kust kaevandati 9,2 tuh m³ ehitusliiva.

AUDEVÄLJA maardlas kaevandas OÜ Padise Grupp Kruusa karjäärist 3,0 tuh m³ ehitusliiva ja Lemminkäinen Eesti AS Audevälja II kruusakarjäärist 3,5 tuh m³ ehitusliiva.

HUNTAUGU maardlast kaevandasid ehitusliiva 3 firmat: AS Kumari 10,9 tuh m³, Teede REV-2 AS 6,7 tuh m³ ja OÜ Kiiu Soon 81,3 tuh m³; markšeidermöödistuse alusel korrigeeriti

Maavaravarude koondbilanss 2013

Huntauugu II liivakarjääri 2009-2010. ja 2012. aasta kaevandatud mahte; Huntauugu III mäeeraldise maavara kaevandamise luba pikendati 5 aasta võrra, korrigeeriti mäeeraldise piiresse jäävat varu kogust; korrigeeriti Huntauugu V mäeeraldise 2007. aasta kaevandatud mahtu.

KARJAKÜLA maardlast kaevandas AS Kiirkandur 18,5 tuh m³ ehitusliiva.

KARUDE maardlas anti Lemminkäinen Eesti AS-le uued kaevandamisload Karude III liivakarjäär ja Karude V liivakarjäär.

KOSE-RISTI maardlas kaevandas AS K.U.Mell Kose-Risti liivakarjäärist ja Kose-Risti II kruusakarjäärist kokku 25,7 tuh m³ ehitusliiva Kose-Risti II kruusakarjäärist 3,6 tuh m³ täiteliiva; Kose-Risti liivakarjääris korrigeeriti 2012. aasta kaevandatud mahte.

KUUSALU maardlas kaevandas OÜ Kiuu Soon oma neljalt mäeeraldise kokku 220,7 tuh m³ ehitusliiva; korrigeeriti Kuusalu II karjääri 2012. aasta kaevandatud mahtu.

KÕRNUMÄE maardlast kaevandas OÜ Tevener 45,4 tuh m³ täiteliiva; markšneidermöödistuse alusel korrigeeriti Väike-Kõrnomaa karjääri 2008-2012. aasta kaevandatud mahte.

NAISSAARE maardla Naissaare III mäeeraldise maavara kaevandamise luba aegus.

PALUSAARE maardlas anti Kolmas Ettevõtte OÜ-le uus kaevandamis luba Palusaare kruusakarjäär, kus kaevandati 68,7 tuh m³ ehitusliiva.

POOLVAHE maardlast kaevandas OÜ Mineraal 70,3 tuh m³ ehitusliiva.

RAUDOJA maardlast kaevandas Lemminkäinen Eesti AS 7,4 tuh m³ ehitusliiva.

SELI maardlas anti Lemminkäinen Eesti AS-le uus kaevandamis luba Selli II; AS Kiviluks kaevandas Seli II kruusakarjäärist ja Seli karjäärist kokku 2,0 tuh m³ täiteliiva.

SOODLA maardlas kaevandas OÜ Mineraal Soodla II liivakarjäärist 1,2 tuh m³ ehitusliiva ja 103,5 tuh m³ täiteliiva.

SUURESTA maardlast kaevandas Arkop OÜ 8,6 tuh m³ ehitusliiva ja 2,7 tuh m³ täiteliiva.

SÕMERU maardlas kaevandas Nordecon AS kahe mäeeraldise peale kokku 124,0 tuh m³ ehitusliiva ja 29,6 tuh m³ täiteliiva; korrigeeriti Sõmeru liivakarjääri 2012. aasta kaevandatud mahtu.

TALLINNA-SAKU maardlas kaevandas Kiirkandur AS Liivalaia 4 karjäärist 85,0 tuh m³ ehitusliiva; AS Lemminkäinen Eesti kaevandas Talteri liivakarjäärist 129,1 tuh m³ ehitusliiva ja 11,5 tuh m³ täiteliiva; AS Silikaat kaevandas Männiku ja Männiku II liivakarjäärist kokku 127,8 tuh m³ ehitusliiva; AS TREF Nord kaevandas Tammemäe IV liivakarjäärist 96,3 tuh m³ ehitusliiva; OÜ C.B.A. kaevandas Liivalaia III liivakarjäärist 36,1 tuh m³ ja AS Teede REV-2 kaevandas Tammemäe II karjäärist ja Tammemäe III liivakarjäärist kokku 55,7 tuh m³ ehitusliiva.

VAIDASOO maardlast kaevandas Nordecon AS 127,8 tuh m³ ehitusliiva ja 55,6 tuh m³ täiteliiva, Vaidasoo liivakarjäär laienes sügavuti.

VETLA maardlas toimus seoses ärinime muutumisega Vetla liivakarjääri ümberregistreerimine OÜ Sell-Est nimelt Homeline OÜ nimele, karjäärist kaevandati 8,9 tuh m³ ehitusliiva.

Hiiumaal PARTSI maardlas toimus Partsi 2 kruusakarjääri piiresse jääva varu osaline ümberhindamine ja täpsustamine. Maakonnas leidub ehitusliiva 18 maardlas, täiteliiva leidub 4-s maardlas, neist kaevandatakse kolmes.

MALVASTE maardlas kaevandas OÜ Hiiu Autotrans Malvaste karjäärist 1,0 tuh m³ ehitusliiva. MÄÄVLI maardlas kaevandas OÜ Kapasto Kaevandus Kapasto II kruusakarjäärist 0,4 tuh m³ ehitusliiva, Maanteeamet kaevandas Kapasto liivakarjäärist 0,8 tuh m³ ehitusliiva ja OÜ Kapasto kaevandas Määvli-Kapasto karjäärist 0,004 tuh m³ ehitusliiva; Kapasto II kruusakarjääris toimus 2011-2012. aasta kaevandatud mahu parandamine, seoses ülekaevandamise tuvastamisega vähendati Kapasto II kruusakarjääri külgneva ehitusliiva tarbevaru hulka 0,5 tuh m³ võrra.

PARTSI maardlas kaevandas Maanteeamet Partsi IV kruusakarjäärist 5,1 tuh m³ ehitusliiva ja 6,6 tuh m³ täiteliiva.

PUSKI maardlas pikendati Puski liivakarjääri maavara kaevandamise luba 5 aasta võrra.

Ida-Virumaal leidub ehitusliiva 10-s maardlas, täiteliiva leidub 11-s maardlas, neist kaevandati seitsmes.

IISAKU maardlas kaevandas Lemminkäinen Eesti AS kolmest karjäärist kokku 5,5 tuh m³ ehitusliiva ja 1,7 tuh m³ täiteliiva.

KARLEPI maardlas anti Metsamaahalduse AS-le uus kaevandamisluba Karlepi liivakarjäär.

PANNJÄRVE maardlas kaevandas AS Silbet Pannjärve II liivakarjäärist 53,3 tuh m³ ehitusliiva reservvaru.

REBASE maardlas kaevandas OÜ Loam Rebase II liivakarjäärist 0,3 tuh m³ ehitusliiva.

RIIGIKÜLA maardlas anti Nordecon AS-le uus kaevandamisluba Riigiküla liivakarjäär, kust kaevandati 46,4 tuh m³ täiteliiva.

TUDULINNA maardlas kaevandas Lemminkäinen Eesti AS Tudulinna II liivakarjäärist 0,3 tuh m³ ehitusliiva ja 4,8 tuh m³ täiteliiva.

FIE Aulis Paal kaevandas SÄLLIKU maardlast 27,6 tuh m³ ja VARESMETSA maardlast 28,6 tuh m³ täiteliiva.

Jõgevamaal SIIMUSTI (JÕGEVA) maardlas kinnitati täiendav ehitusliiva varu.

Maakonnas leidub ehitusliiva 24-s maardlas, täiteliiva leidub 6-s maardlas, neist kaevandati 12-s.

JASKA maardlast kaevandas AS Vooremaa Teed 22,5 tuh m³ ehitusliiva; Jaska liivakarjääri kaevandamisluba pikendati 5 aasta võrra ning täpsustati mäeeraldise piiresse jääva varu kogust; Sandpit OÜ-le anti uus kaevandamisluba Jaska II liivakarjäär.

KALEVI maardlas kaevandas OÜ Moreen Kalevi liivakarjäärist 0,3 tuh m³ ehitusliiva, Kalevi Karjäärid OÜ kaevandas Kalevi II liivakarjäärist 0,4 tuh m³ ehitusliiva.

LUIGE maardlas kaevandas OÜ Moreen Jõemäe kruusakarjäärist 0,1 tuh m³ ehitusliiva ja Tartu Teedevalitsus Luige karjäärist 4,9 tuh m³ ehitusliiva; korrigeeritud Luige karjääri 2012. aasta kaevandatud mahtu, Luige karjääri maavara kaevandamise luba aegus.

METSKONNA maardlast kaevandas Kuremaa ENVEKO AS 8,5 tuh m³ ehitusliiva; korrigeeriti Metskonna karjääri 2011. aasta kaevandatud mahtu.

ODIVERE maardlas anti Neli Transport OÜ-le välja uus kaevandamisluba Odivere liivakarjäär.

OTSA maardlast kaevandas Tartu Teedevalitsus 0,4 tuh m³ täiteliiva.

REASTVERE maardlas anti Sadala Agro OÜ-le uus kaevandamisluba Reastvere IV liivakarjäär, kust kaevandati 4,1 tuh m³ ehitusliiva, Tartu Teedevalitsus kaevandas Reastvere liivakarjäärist 10,8 tuh m³ ehitusliiva.

SIIMUSTI (JÕGEVA) maardlas kaevandas Sandpit OÜ Siimusti III liivakarjäärist 17,4 tuh m³ ehitusliiva ja 5,6 tuh m³ täiteliiva; OÜ Moreen kaevandas Liiva II liivakarjäärist 29,0 tuh m³ ehitusliiva ja 3,0 tuh m³ täiteliiva, Mäni liivakarjäärist 28,7 tuh m³ ehitusliiva ja 16,9 tuh m³ täiteliiva ning Siimusti II karjäärist 12,6 tuh m³ ehitusliiva; Siimusti karjääri maavara kaevandamise luba aegus.

SOOMEVERE maardlast kaevandas AS Vooremaa Teed 14,9 tuh m³ ehitusliiva; Soomevere liivakarjääri kaevandamisluba pikendati 5 aasta võrra.

SOOSAIDE maardlast kaevandas AS Vooremaa Teed 5,6 tuh m³ ehitusliiva; Soosaide liivakarjääri maavara kaevandamise luba aegus.

SÕÖRU maardlas pikendati Sõõru liivakarjääri kaevandamisluba 5 aasta võrra, mäeeraldise pindala vähendati ja korrigeeriti mäeeraldise piiresse jäävat varu kogust; AS Vooremaa Teed kaevandas maardlast 2,2 tuh m³ ehitusliiva.

VEIA maardlast kaevandas Geoforce OÜ 8,2 tuh m³ ehitusliiva. VILKMANNI maardlas anti Krüüdneri Karjäär OÜ-le uus kaevandamis luba Vilkmanni II liivakarjäär. VÕTIKVERE maardlast kaevandas Moreen OÜ 14,2 tuh m³ ehitusliiva ja 6,5 tuh m³ täiteliiva.

Järvamaal leidub ehitusliiva 7-s maardlas ja täiteliiva 7-s maardlas, neist kaevandati kolmes.

LIIVAMÄE maardlas kaevandas Nordecon AS Liivamäe II liivakarjäärist 16,8 tuh m³ ehitusliiva ja 6,9 tuh m³ täiteliiva. LINTSI maardlas toimus seoses ärinime muutumisega Lintsi kruusakarjääri ümberregistreerimine OÜ Sell-Est nimelt Homeline OÜ nimele. NEITLA maardlas kaevandas Albu Vallavalitsus Neitla liivakarjäärist 28,8 tuh m³ ehitusliiva ja 5,4 tuh m³ täiteliiva, Marika Tuhermile anti uus kaevandamis luba Neitla II liivakarjäär, kust kaevandati 2,8 tuh m³ ehitusliiva. ÄNARI maardlas kaevandas Mateko OÜ 0,4 tuh m³ ehitusliiva ja 7,8 tuh m³ täiteliiva.

Läänemaal LAKENÕMME maardlas toimus ehitusliiva reservvaru osaline ümberhindamine ja täiendava tarbevaru kinnitamine.

Maakonnas leidub ehitusliiva 16 maardlas ja täiteliiva 4-s maardlas, neist kaevandati kaheksas.

JAACKNA maardlas kaevandas Sandpit OÜ Jaakna III liivakarjäärist 0,6 tuh m³ ehitusliiva ja 0,3 tuh m³ täiteliiva; Asbe OÜ kaevandas Jaakna kruusa- ja liivakarjäärist 0,9 tuh m³ ehitusliiva; Jaakna kruusa- ja liivakarjääri maavara kaevandamise luba aegus; korrigeeriti Jaakna II liivakarjääri 2012. aasta kaevandatud mahtu.

KAOPALU maardlast kaevandas Lääne Teed OÜ 8,9 tuh m³ ehitusliiva. KINKSI maardlast kaevandas FIE Ülo Kukk 3,0 tuh m³ täiteliiva.

LAKENÕMME maardlast kaevandas Geoforce OÜ 20,5 tuh m³ ehitusliiva.

OHEMÄE maardlas kaevandas Lääne Teed OÜ 24,6 tuh m³ ehitusliiva; Ohemäe liivakarjääri maavara kaevandamise luba aegus.

RISTI-MURU maardlas määrati Risti-Muru liivakarjääri kaevandamisloas kaevandajaks Piibenõmme OÜ asemel AS Kiviluks, karjäärist kaevandati 0,003 tuh m³ ehitusliiva.

VALGEVÄLJA maardlast kaevandas Lääne Teed OÜ 5,3 tuh m³ täiteliiva. VATLA maardlast kaevandas Lihula Maaparandus AS 1,2 tuh m³ täiteliiva.

Lääne-Virumaal kinnitati ehitusliiva ja täiteliiva tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uus LETIPEA maardla, mis asub meres.

Maakonnas leidub ehitusliiva 29-s maardlas ja täiteliiva 11-s maardlas, neist kaevandati üheksas.

ALTJA-RUTJA maardlas kaevandas Maanteeamet Altpere karjäärist 0,4 tuh m³ ehitusliiva.

HURTJA maardlas anti Ronk OÜ-le uus kaevandamis luba Hurtja liivakarjäär.

KAASIKU maardlast kaevandas Midam OÜ 5,5 tuh m³ ehitusliiva. KALAJÄRVE maardlas anti Lemminkäinen Eesti AS-le uus kaevandamis luba Kalajärve III liivakarjäär. KELLAVERE-VESKMÄE maardlas kaevandas Heino Veod OÜ Kuusemetsa karjäärist 13,2 tuh m³ ehitusliiva, Veskimäe Liivamaardla OÜ kaevandas Kellavere-Veskimäe liivakarjäärist 68,1 tuh m³ ehitusliiva ja 25,7 tuh m³ täiteliiva.

MALEVA maardlast kaevandas Kivikandur OÜ 6,7 tuh m³ ehitusliiva. MEIBAUMI maardlast kaevandas FIE Tiiu Elmend Mäeotsa Talu 5,0 tuh m³ täiteliiva.

RAIGU maardlast kaevandas Thorsen Grupp OÜ 4,4 tuh m³ ehitusliiva.

SOOMUKSE maardlas laienes OÜ Kadrina Kommunaal-i Soomukse kruusakarjäär, luba pikendatid 14 aasta võrra. SÄMI maardlast kaevandas Kohala SF OÜ 4,7 tuh m³ täiteliiva.

TAMMIKU maardlas toimus Tammiku III liivakarjääri ümberregistreerimine Thabelinus OÜ nimelt Kivikandur OÜ nimele, karjäärist kaevandati 3,8 tuh m³ ehitusliiva; Valicecar OÜ

Maavaravarude koondbilanss 2013

kaevandas Tammiku II liivakarjäärist 2,0 tuh m³ ehitusliiva. TOOLSE liivamaardlas toimus Metsaniidu II liivakarjääri ümberregistreerimine Aeroc AS nimelt Aeroc Jämerä AS nimele. VELTSI (PAHNIMÄE) maardlast kaevandas Maanteeamet 4,4 tuh m³ ehitusliiva.

Põlvamaal leidub ehitusliiva 18-s maardlas, täiteliiva 13-s maardlas ja tehnoloogilist liiva ühes maardlas, neist kaevandati kuues.

ABISSAARE maardlas aegus Abissaare liivamaardla kaevandamisluba.

KADAJA maardlast kaevandas AS Põlva Teed 10,5 tuh m³ täiteliiva. KANGRU maardlast kaevandas Kangru Karjäär OÜ 4,5 tuh m³ ehitusliiva. KRÜÜDNERI maardlas anti Teede REV-2 AS-le uus kaevandamisluba Krüüdneri V liivakarjäär; OÜ Krüüdneri Karjäär kaevandas Kalda liivakarjäärist 75,2 tuh m³ ehitusliiva; AS Ropka Liiv kaevandas Krüüdneri II liivakarjäärist 73,8 tuh m³ ehitusliiva.

PIUSA maardlas aegus Piusa III liivakarjääri maavara kaevandamise luba. POSTISAARE maardlas anti Maardla OÜ-le uus kaevandamisluba Postisaare liivakarjäär.

SÖRESTE maardlas kaevandas Sõreste Karjäär OÜ Sõreste liivakarjäärist 5,1 tuh m³ ehitusliiva.

TORNIMÄE maardlast kaevandas AAV Teenused OÜ 19,8 tuh m³ täiteliiva.

VOOREPALU maardlast kaevandas Lõuna-Eesti Karjäärid OÜ 214,8 tuh m³ täiteliiva.

Pärnumaal EASSALU maardlas toimus Eassalu III mäeeraldise piires oleva varu osaline ümberhindamine ja täiendava ehitusliiva ja täiteliiva varu kinnitamine. Kinnitati ehitusliiva ja täiteliiva tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uus PITSALU maardla.

Maakonnas leidub ehitusliiva 22-s maardlas, täiteliiva 12-s maardlas, neist kaevandati 12-s.

EASSALU maardlas kaevandas Karjääride Halduse OÜ Eassalu V kruusakarjäärist 24,4 tuh m³ ehitusliiva ja 11,8 tuh m³ täiteliiva.

KAISTE maardlast kaevandas AS Kiirkandur 6,7 tuh m³ ehitusliiva. Saarde Vallavalitsus kaevandas KAMALI maardlast 8,9 tuh m³ täiteliiva; Kamali liivakarjääri maavara kaevandamise luba pikendati 5 aasta võrra, mäeeraldisele lisandus täiteliiva varu, täpsustati mäeeraldise piiresse jäävat ehitusliiva varu. KIHNU maardlas toimus Kihnu karjääri ümberregistreerimine Maanteeameti nimelt AS Eesti Teed nimele; markseidermõõdistuse alusel korregeeriti Kihnu karjääri 2009. aasta ja 2011-2012. aasta kaevandatud mahte. KÕRSA maardlast kaevandas OÜ Tee & Maa 2,9 tuh m³ ehitusliiva.

LAURI maardlas toimus Lauri liivakarjääri ümberregistreerimine Maanteeameti nimelt AS Eesti Teed nimele, aasta lõpus registreeriti luba taas ümber Maanteeameti nimele; karjäärist kaevandati 2,0 tuh m³ täiteliiva.

MASSIARU maardlast kaevandas Riigimetsa Majandamise Keskus 1,3 tuh m³ ehitusliiva ja 11,8 tuh m³ täiteliiva. MUSTU-NÕMME maardlast kaevandas AS Lihula Maaparandus 1,4 tuh m³ ehitusliiva.

AS Reiden Potsepa kaevandas POTSEPA maardlast 2,0 tuh m³ ehitusliiva ja 16,2 tuh m³ täiteliiva.

SELJAMETSA maardlast kaevandas Nordecon AS 14,1 tuh m³ täiteliiva tarbevaru ja 4,9 tuh m³ täiteliiva reservvaru; korregeeriti Seljametsa liivakarjääri 2012. aasta kaevandatud mahtu.

SIKANA maardlas kaevandas Vändra MP OÜ Sikana kruusakarjäärist 2,2 tuh m³ ehitusliiva ja 1,1 tuh m³ täiteliiva. SOOMRA maardlas kaevandas Nurme Teedehituse OÜ Soomra kruusakarjäärist 21,7 tuh m³ ehitusliiva ja 15,0 tuh m³ täiteliiva; OÜ Tambira kaevandas Soomra II kruusakarjäärist 13,6 tuh m³ ehitusliiva ja 3,8 tuh m³ täiteliiva; Soomra Kruus OÜ-le anti uus kaevandamisluba Soomra III liivakarjäär; markseidermõõdistuse alusel korregeeriti Soomra kruusakarjääri 2010-2011. aasta kaevandatud mahte.

TAGANÕMME maardlas anti Riigimetsa Majandamise Keskusele uus kaevandamisluba Taganõmme liivakarjäär.

URISSAARE maardlas kaevandas Grossi Puit OÜ kahest karjäärist kokku 20,8 tuh m³ ehitusliiva.

Raplamaal RAJA maardlas toimus ehitusliiva reservvaru osaline ümberhindamine ja täiendava varu arvelevõtmine.

Maakonnas leidub ehitusliiva 15 maardlas, täiteliiva 8-s maardlas, neist kaevandati seitsmes.

AHEKÖNNU maardlast kaevandas AS Teede REV-2 0,02 tuh m³ ehitusliiva; korrigeeriti Ahekõnnu II kruusakarjääri 2012. aasta kaevandatud mahtu. AKIMATSI maardlas anti Teekate OÜ-le uus kaevandamisluba Kullamaa II liivakarjäär, mille täiteliiva mahtu vähendati 2012. aastal kaevandatud maa-ainese koguse võrra; karjäärist kaevandati 1,8 tuh m³ täiteliiva. ALESTI maardlas kaevandas Speedline Baltic OÜ Alesti kruusakarjäärist 19,6 tuh m³ ehitusliiva ja 6,1 tuh m³ täiteliiva.

HAGUDI maardlas kaevandas Elektriväli OÜ Hagudi II kruusakarjäärist 3,3 tuh m³ ehitusliiva ja 0,9 tuh m³ täiteliiva.

KENNI maardlast kaevandas FIE Teet Oole 1,2 tuh m³ ehitusliiva. KÜNKA maardlast kaevandas Teede REV-2 AS 3,8 tuh m³ ehitusliiva ja 3,6 tuh m³ täiteliiva.

SONNI maardlas anti Homeline OÜ-le uus kaevandamisluba Sonni kruusakarjäär.

VANAKUBJA maardlast kaevandas OÜ Orgita Dolomiiditooted 14,2 tuh m³ täiteliiva, lisaks korrigeeriti Vanakubja liivakarjääri 2012. aasta täiteliiva kaevandatud mahtu.

Saaremaal PAMMANA maardlas kinnitati täiendav ehitusliiva tarbevaru.

Maakonnas leidub ehitusliiva 20 maardlas, täiteliiva 7-s maardlas, neist kaevandati kümnes.

KÕÖRU maardlast kaevandas Saare Ere AS 0,4 tuh m³ ehitusliiva.

LAGENÕMME maardlas toimus Lagenõmme I kruusakarjääri ümberregistreerimine Maanteeameti nimelt AS Eesti Teed nimele ja Lagenõmme III kruusakarjääri ümberregistreerimine Saare EPT AS nimelt Abiks Ikka OÜ nimele; toimus Lagenõmme III kruusakarjääri 2011. aasta kaevandatud mahu korrigeerimine; Lagenõmme II kruusakarjääri maavara kaevandamise luba pikendati 5 aasta võrra, AS Saare Ere kaevandas karjäärist 11,8 tuh m³ täiteliiva; Moreen OÜ kaevandas Lagenõmme IV kruusakarjäärist 0,3 tuh m³ täiteliiva. MEIUSTE maardlast kaevandas Maanteeamet 2,3 tuh m³ ehitusliiva; Meuste liivakarjääri maavara kaevandamise luba aegus.

NASVA maardlas anti Moreen OÜ-le uus kaevandamisluba Nasva liivakarjäär, mille täiteliiva kogust vähendati 2010-2012. aastal kaevandatud maa-ainese mahu võrra.

OOREMAA maardlas kaevandas OÜ Agnus Grupp Ooremaa IV kruusakarjäärist 7,6 tuh m³ täiteliiva.

PAMMA maardlas anti Maanteeametile uus kaevandamisluba Pamma liivakarjäär, mis hiljem registreeriti ümber AS Eesti Teed nimele; karjäärist kaevandati 10,0 tuh m³ ehitusliiva. PAMMANA maardlas kaevandas Leisi Vallavalitsus Metsküla kruusakarjäärist 0,2 tuh m³ ehitusliiva.

TÕRISE maardlas määrati Tõrise liivakarjääri kaevandamisloas kaevandajaks AS Level; karjäärist kaevandati 1,0 tuh m³ ehitusliiva.

VARKJA liivamaardlas kaevandas AS Level Varkja II liivakarjäärist 2,7 tuh m³ ehitusliiva ja 0,3 tuh m³ täiteliiva; Varkja liivakarjääriga seoti täpsustavalt passiivne varu. VARKJA kruusamaardlas toimus Varkja II kruusakarjääri ümberregistreerimine Maanteeameti nimelt AS Eesti Teed nimele; karjäärist kaevandati 2,9 tuh m³ ehitusliiva. VIIERISTI maardlas toimus Viieristi liivakarjääri ümberregistreerimine Maanteeameti nimelt AS Eesti Teed nimele; karjäärist kaevandati 15,3 tuh m³ ehitusliiva tarbevaru ja 6,5 tuh m³ ehitusliiva reservvaru.

Tartumaal kinnitati täiteliiva tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uus PALALINNA maardla. KOPAMÄE maardlas kinnitati täiendav ehitusliiva tarbevaru. INGLISMÄE (INGLIMÄE) maardlas kinnitati täiendav ehitusliiva ja täiteliiva tarbevaru.

Maakonnas leidub ehitusliiva 20-s ja täiteliiva 18-s maardlas, neist oli kasutusel 13.

AARDLAPALU maardlas kaevandas AS Ropka Liiv Aardlapalu II liivakarjäärist 76,2 tuh m³ ehitusliiva ja 52,8 tuh m³ täiteliiva; Aardlapalu karjääri maavara kaevandamise luba aegus.

INGLISMÄE (INGLIMÄE) maardlas kaevandas Inglismäe OÜ Inglismäe II täiteliivakarjäärist ja Inglismäe III täiteliivakarjäärist kokku 78,3 tuh m³ täiteliiva. JÄRVEPERA maardlas toimus Järvepera karjääri ümberregistreerimine AS Eesti Teed nimele, täpsustus mäeeraldise piiresse jääv varu kogus.

KAARSIMÄE maardlas kaevandas Melior-M OÜ Kaarsimäe kruusakarjäärist ja Kaarsimäe IV kruusakarjäärist kokku 1,6 tuh m³ ehitusliiva ja 6,1 tuh m³ täiteliiva, FIE Üllar Kaaver kaevandas Kaarsimäe III kruusakarjäärist 0,4 tuh m³ ehitusliiva ja 1,5 tuh m³ täiteliiva. KAATSI maardlast kaevandas Cambi OÜ 7,7 tuh m³ ehitusliiva. KAHNA maardlas toimus Kahna liivakarjääri maavara kaevandamise loa ümberregistreerimine Lõuna Regionaalse Maanteeameti nimelt AS Eesti Teed nimele. KOBRATU maardlas kaevandas Virkset OÜ Kobratu II liivakarjäärist 24,3 tuh m³ ehitusliiva ja 71,3 tuh m³ täiteliiva; Mantrum OÜ kaevandas Kobratu III liivakarjäärist 1,9 tuh m³ ehitusliiva; Lõuna-Eesti Karjäärid OÜ kaevandas Kobratu IV liivakarjäärist 255,6 tuh m³ ehitusliiva ja 31,7 tuh m³ täiteliiva. KOPAMÄE maardlast kaevandas OÜ Cambi 35,6 tuh m³ ehitusliiva. KUKEMETSA maardlas kaevandas SMK Grupp OÜ Kukemetsa III liivakarjäärist 31,0 tuh m³ ehitusliiva ja 92,9 tuh m³ täiteliiva; Tref AS kaevandas Kukemetsa kruusakarjäärist 0,023 tuh m³ täiteliiva.

LAGUJA maardlast kaevandas Anes-Veod OÜ 7,6 tuh m³ ehitusliiva.

PALUKÜLA-MÖLDRIPALU maardlas registreeriti Paluküla liivakarjääri luba Maanteeameti nimelt AS Eesti Teed nimele. PÖRGUMÄE maardlas toimus Pörgumäe kruusakarjääri ümberregistreerimine Lõuna Regionaalse Maanteeameti nimelt AS Eesti Teed nimele; Eesti Teed AS-le anti uus kaevandamisluba Pörgumäe II kruusakarjäär.

REOLA maardlast kaevandas Lemminkäinen Eesti AS 19,1 tuh m³ ehitusliiva ja 2,1 tuh m³ täiteliiva.

VANA-KASTRE maardlast kaevandas Lemminkäinen Eesti AS 21,6 tuh m³ ehitusliiva ja 2,0 tuh m³ täiteliiva. VITIPALU maardlas toimus Vitipalu karjääri ümberregistreerimine Tartu Teedevalitsuse nimelt AS Eesti Teed nimele; karjäärist kaevandati 9,1 tuh m³ ehitusliiva. AS Telve kaevandas VOOREMÄE maardlast 29,3 tuh m³ ehitusliiva. VÄLGI-SELGISE maardlas toimus Selgise II liivakarjääri ümberregistreerimine Maanteeameti nimelt AS Eesti Teed nimele, karjäärist kaevandati 7,3 tuh m³ ehitusliiva; Välgil karjäär maavara kaevandamise luba registreeriti ümber Tartu Teedevalitsuse nimelt AS Eesti Teed nimele; Riigimetsa Majandamise Keskus kaevandas Välgil III liivakarjäärist 13,7 tuh m³ ehitusliiva ja 12,5 tuh m³ täiteliiva; Sanpit OÜ kaevandas Välgil II liivakarjäärist 2,8 tuh m³ ehitusliiva.

Valgamaal MITI (MITIKÜLA, PALUPERA) maardlas toimus täiendava ehitusliiva aktiivse ja passiivse tarbevaru kinnitamine. RESTU maardlas toimus ehitusliiva reservvaru osaline ümberhindamine ja täiendava ehitusliiva tarbevaru kinnitamine.

Maakonnas leidub ehitusliiva 35-s ja täiteliiva 14-s maardlas, neist kaevandati 13-s.

HELMI-AAKRE maardlas AS Kagu Teed nimele kaevandas Helmi-Aakre II kruusakarjäärist 1,6 tuh m³ ehitusliiva ja 0,4 tuh m³ täiteliiva, OÜ PM Kaubandusgrupp kaevandas Ruusamäe liivakarjäärist 15,1 tuh m³ ehitusliiva, Kagu Teedevalitsus kaevandas Vuti liivakarjäärist 0,9 tuh m³ ehitusliiva; Vuti liivakarjääri maavara kaevandamise luba aegus. HOLDRE maardlas kaevandas Kagu Teedevalitsus Vanaveski karjäärist 6,9 tuh m³ ehitusliiva, Valmap Grupp AS kaevandas Variku liivakarjäärist 3,6 tuh m³ ehitusliiva. HÄRMA maardlast kaevandas Valmap Grupp AS 23,1 tuh m³ täiteliiva.

KASTOLATSI maardlas kaevandas OÜ Eksiiv Liivaaugu liivakarjäärist 2,0 tuh m³ ehitusliiva. KIRBU maardlas anti Valga Puu OÜ-le uus kaevandamisluba Kirbu liivakarjäär. KÖSTI maardlast kaevandas OÜ Ronk 6,2 tuh m³ ehitusliiva. LAANEMETSA maardlast kaevandas Kivikandur OÜ 1,1 tuh m³ ehitusliiva. MITI (MITIKÜLA, PALUPERA) maardlas kaevandas Kagu Teedevalitsus Palupera karjäärist 0,1 tuh m³ ehitusliiva. PATKÜLA maardlas anti Metsatervenduse OÜ-le uus kaevandamisluba Patküla liivakarjäär. RESTU maardla Männiku III liivakarjäärist kaevandas FIE Raul Nämi 42,4 tuh m³ ehitusliiva. SIBULA maardlas anti Metsatervenduse OÜ-le uus kaevandamisluba Sibula II liivakarjäär; Sibula liivakarjäärist kaevandas ettevõtte 12,6 tuh m³ ehitusliiva. SIIMU maardlas kaevandas OÜ Ronk Siimu II liivakarjäärist 8,4 tuh m³ täiteliiva, lisaks korrigeeriti Siimu II liivakarjääri 2009-2010. aasta kaevandatud ehitusliiva mahtu markšneidermöödistuse alusel. SULEVI maardlas anti Valga Puu OÜ-le uus kaevandamisluba Sulevi liivakarjäär. TINU maardlast kaevandas PM Kaubandusgrupp OÜ 2,8 tuh m³ ehitusliiva ja 17,3 tuh m³ täiteliiva. VANGJA maardlast kaevandas Kõo Maavarad OÜ 2,5 tuh m³ ehitusliiva. VOOLA maardlast kaevandas Riigimetsa Majandamise Keskus 3,1 tuh m³ ehitusliiva.

Viljandimaal POMBRE maardlas toimus täiendava täiteliiva varu kinnitamine. AINJA maardlas toimus täiendava ehitusliiva varu kinnitamine.

Maakonnas leidub ehitusliiva 25-s maardlas, täiteliiva leidub 17-s, neist kaevandati seitsmeteistkümnes.

AINJA maardlast kaevandas Kivikandur OÜ 9,0 tuh m³ ehitusliiva. KUREVARESE maardlast kaevandas Kleo OÜ 0,5 tuh m³ ehitusliiva ja 1,1 tuh m³ täiteliiva. KÄRSTNA maardlast kaevandas Maanteeamet 2,5 tuh m³ ehitusliiva. LANINGA maardlast kaevandas Maanteeamet 2,4 tuh m³ ehitusliiva. MURESE maardlas aegus Murese kruusakarjääri kaevandamisluba, selle asemele anti uus kaevandamisluba, loa omanik on jätkuvalt Maanteeamet, kes kaevandas karjäärist 3,8 tuh m³ ehitusliiva. MURRU maardlas anti FIE Kristjan Saarele uus kaevandamisluba Murru liivakarjäär, kust kaevandati 8,1 tuh m³ ehitusliiva ja 17,4 tuh m³ täiteliiva. MÄEKÜLA maardlas anti Maanteeametile uus kaevandamisluba Mäeküla liivakarjäär, kust kaevandati 31,0 tuh m³ ehitusliiva. NÕMME-KOORDI (PIRMASTU) maardlas kaevandas OÜ Eureka Pirmastu II liivakarjäärist 13,3 tuh m³ ehitusliiva ja 8,5 tuh m³ täiteliiva; Sakala Teed OÜ kaevandas Nõmme liivakarjäärist 13,7 tuh m³ täiteliiva; Osäühistu Holstre-Nõmme Puhkekeskus kaevandas Lolu liivakarjäärist 27,3 tuh m³ ehitusliiva; Maanteeamet kaevandas Pirmastu liivakarjäärist 1,0 tuh m³ ehitusliiva; Nõmme liivakarjääri kaevandamisluba pikendati 5 aasta võrra; Pirmastu II liivakarjääris korrigeeriti 2011-2012. aasta kaevandatud mahte. PAHUVERE maardlast kaevandas OÜ PM Kaubandusgrupp 21,2 tuh m³ ehitusliiva ja 3,2 tuh m³ täiteliiva. PIHLAKA maardlas kaevandas Maanteeamet Pihlaka liivakarjäärist 17,3 tuh m³ ehitusliiva; lisaks korrigeeriti Pihlaka liivakarjääri 2012. aasta kaevandatud mahtu. PILU maardlast kaevandas OÜ Varamikser 6,6 tuh m³ ehitusliiva ja 2,0 tuh m³ täiteliiva; korrigeeriti Pilu II liivakarjääri 2011. aastal kaevandatud täiteliiva mahtu. REMSI maardlast kaevandas OÜ Sakala Teed 14,6 tuh m³ täiteliiva. SAAREPEEDI maardlast kaevandas Maanteeamet 4,0 tuh m³ täiteliiva. SAMMULI maardlast kaevandas Juul & Ko OÜ 10,0 tuh m³ täiteliiva. TIMMO maardlast kaevandas Maanteeamet 2,0 tuh m³ ehitusliiva; markšneidermöödistuse alusel korrigeeriti Timmo liivakarjääri 2010. aasta täiteliiva kaevandatud mahtu. TUHALAANE maardlas anti AP Kinnisvara AS-le uus kaevandamisluba Tuhalaane liivakarjäär. TÄÄKSI maardlas anti FIE Kristjan Saarele uus kaevandamisluba Tääksi III

Maavaravarude koondbilanss 2013

liivakarjäär, kust kaevandati 43,6 tuh m³ ehitusliiva; Maanteeamet kaevandas Tääksi kruusakarjäärist 13,5 tuh m³ ehitusliiva ja 12,8 tuh m³ täiteliiva.

ÄRMA maardlast kaevandas Sakala teed OÜ 10,6 tuh m³ ehitusliiva.

Võrumaal kinnitati täiteliiva tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uus TSIISTRE maardla. Kinnitati ehitusliiva tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uued JURASKI ja PALOVEERE maardlad. LOOSI maardlas kinnitati täiendav täiteliiva tarbevaru.

Maakonnas leidub 39-s maardlas ehitusliiva, 14-s maardlas täiteliiva ja 3-s maardlas leidub tehnoloogilist liiva. Kaevandati kümnes maardlas.

Tehnoloogilist liiva kaevandas IMARA-TABINA maardlas Tabina liivakarjäärist OÜ Kiviliiv 2,3 tuh m³, Tabina II liivakarjäärist kaevandas O-I Production Estonia AS 27,2 tuh m³.

ALA-PALO maardlast kaevandas OÜ Aigren 0,3 tuh m³ ehitusliiva ja 0,4 tuh m³ täiteliiva. HOLSTA maardlast kaevandas OÜ Kiviliiv 0,8 tuh m³ ehitusliiva.

JAANI maardlas toimus Viljahillepi kruusakarjääri ümberregistreerimine Jupoman OÜ nimelt Palmeks OÜ nimele, karjäärist kaevandati 1,7 tuh m³ ehitusliiva; OÜ Kedoka kaevandas Hillepi kruusa- ja liivakarjäärist ja Hedovana liivakarjäärist kokku 0,7 tuh m³ ehitusliiva; Põlva Teed AS kaevandas Hansi kruusakarjäärist 8,7 tuh m³ ehitusliiva. JURASKI maardlas anti Aigren OÜ-le uus kaevandamisluba Juraski liivakarjäär. JÄREVERE (SÖMERPALU) maardlas kaevandas Tootmisbaas OÜ Järvere II liivakarjäärist 5,7 tuh m³ ehitusliiva.

KOLGAMÄE maardlast kaevandas AP Kinnisvara AS 0,4 tuh m³ täiteliiva. KOSE maardlas anti Kedoka OÜ-le uus kaevandamisluba Kose liivakarjäär. KÄÄPA maardlas toimus Tilsipalu liivakarjääri ümberregistreerimine Kagu Teedevalitsuse nimelt AS Eesti Teed nimele.

LIIVA maardlas toimus Liiva liivakarjääri ümberregistreerimine Kagu Teedevalitsuse nimelt AS Eesti Teed nimele, karjäärist kaevandati 0,7 tuh m³ ehitusliiva. LOOSI maardlas kaevandas Aare Redi Loosi II liivakarjäärist 0,7 tuh m³ ehitusliiva ja 0,2 tuh m³ täiteliiva ning PM Kaubandusgrupp OÜ Loosi liivakarjäärist 0,5 tuh m³ ehitusliiva.

PALOVEERE maardlas anti Avalor Arendus OÜ-le uus kaevandamisluba Paloveere kruusakarjäär. PÜSSAPALU maardlas anti Eesti Teed AS-le uus kaevandamisluba Nogopalu VI kruusakarjäär ja Aigren OÜ-le anti uus kaevandamisluba Nogopalu VII karjäär; Utessuu liivakarjäär registreeriti ümber AAB Ekspert nimelt AS TREF nimele, karjäärist kaevandati 4,9 tuh m³ ehitusliiva.

SULBI maardlas anti Sõmerpalu Vallavalitsusele uus kaevandamisluba Sulbi liivakarjäär.

VATSA maardlas kaevandas FIE Aivar Mägi Vatsa II liivakarjäärist 0,2 tuh m³ ehitusliiva ja Tegusad OÜ kaevandas Vatsa karjäärist 0,1 tuh m³ ehitusliiva.

Eesti Vabariigi 2013. aasta
kruusavaru koondbilanss
(seisuga 31.12.2013)

Seletuskiri

Seisuga 31. detsember 2013. a on Eesti Vabariigi kruusabilansis 172 maardlat, kus kruus on põhimaavara, kruusa on kokku 236 bilansireal: 8 täitekruusa ja 228 ehituskruusa bilansis. 3 maardlat asub kahe maakonna piires.

Kruusamaardlaid, kus on arvel ainult ehituskruus, on 79, ainult täitekruusa maardlaid on kaks. 34-s kruusamaardlas on kaasneva maavarana arvel ehitusliiv, 9-s täiteliiv, 40-s nii täiteliiv kui ka ehitusliiv. Kahes kruusamaardlas on arvel ehituskruus ja täitekruus. Ühes kruusamaardlas leidub nii ehituskruusa, täitekruusa, ehitusliiva kui ka täiteliiva. Ühes maardlas leidub ehituskruusa, täitekruusa ja täiteliiva. Ühes maardlas leidub täitekruusa ja ehitusliiva.

56-s liivamaardlas on ehituskruus kaasneva maavarana, ühes lubjakivimaardlas on ehituskruus kaasneva maavarana ja ühes lubjakivimaardlas on täitekruus kaasneva maavarana.

2013. aastal kaevandati Eestis kokku 1556,3 tuh m³ ehituskruusa 97-st maardlast. Täitekruusa kaevandati kokku 24,3 tuh m³ kolmest maardlast.

Ehituskruusa bilansitabelis on kadude veerus kajastatud see varu kogus, mis varasematel aastatel on kaevandajate poolt valesti kaevandatud mahu aruannetes deklareeritud (näiteks mahu aruandes oli kajastatud ehituskruusa kaevandamine, kuid nüüd täpsustati, et tegelikult kaevandati maa-ainest või ehitusliiva) ja mille kohta 2013. aasta jooksul esitati varasemate perioodide kohta täpsustavad mahu aruanded või on andmete kontrollimise käigus selgunud viga varasemate perioodide bilansikandes. Andmete korrigeerimisest tulenevaid varu muutusi oli nii negatiivses kui ka positiivses suunas, kokku suurenes varasemate perioodide täpsustuste tõttu mäeeraldiste ehituskruusa varu 50,4 tuh m³ võrra.

Harjumaal kinnitati ehituskruusa tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uus KOSU maardla. VOOSE (KURISSAARE) maardlas toimus varu täpsustamine ja täiendava ehituskruusa varu kinnitamine. KOSE-RISTI maardlas kinnitati täiendav ehituskruusa tarbevaru. SÕMERU maardlas toimus Sõmeru ja Sõmeru II liivakarjääri piires oleva varu täpsustamine, mille tulemusena kanti Sõmeru liivakarjääri piirest maha ehituskruusa varu ning mäeeraldiste lamamisse kinnitati täiendav ehitusliiva ja täiteliiva varu, Sõmeru II liivakarjääri piires kanti maha täiteliiva varu ning mäeeraldiste lamamisse kinnitati täiendav ehituskruusa ja ehitusliiva varu.

Maakonnas leidub ehituskruusa 26-s maardlas, täitekruusa leidub kahes maardlas, neist kaevandati ehituskruusa 11-s maardlas.

AUDEVÄLJA maardlas kaevandas OÜ Padise Grupp Kruusa karjäärist 3,5 tuh m³ ehituskruusa ja Lemminkäinen Eesti AS Audevälja II kruusakarjäärist 13,8 tuh m³ ehituskruusa.

KALDA maardlast kaevandas AS Kiirkandur kahelt mäeeraldiselt kokku 54,9 tuh m³ ehituskruusa; Kalda mäeeraldiste kaevandamisluba pikendati 5 aasta võrra. KOSE-RISTI maardlas kaevandas AS K.U.Mell Kose-Risti liivakarjäärist ja Kose-Risti II kruusakarjäärist kokku 39,3 tuh m³ ehituskruusa. KÕRNUMÄE maardlas kaevandas OÜ Tevener Väike-Kõrnomaa karjäärist 8,3 tuh m³ ehituskruusa, Saku Vallavalitsus kaevandas Suur-Kõrnumäe II karjäärist 4,2 tuh m³ ehituskruusa; markšneidermöödistuse alusel korrigeeriti Väike-Kõrnomaa karjääri 2008-2012. aasta kaevandatud mahte.

MUSTU maardlast kaevandas OÜ Laaseri Puit 10,5 tuh m³ ehituskruusa. NÕMME maardlas toimus Nõmme kruusakarjääri ümberregistreerimine ATI Grupp OÜ nimelt Killumeister OÜ nimele.

PALUSAARE maardlas anti Kolmas Ettevõtte OÜ-le uus kaevandamisluba Palusaare kruusakarjäär, kust kaevandati 112,1 tuh m³ ehituskruusa. PIHUVERE maardlas toimus Pihuvere II kruusakarjääri ümberregistreerimine OÜ Vestman Maavarad nimelt Metsamaahalduse AS nimele; OÜ Pihuvere Kruus kaevandas Pihuvere kruusakarjäärist 6,3 tuh m³ ehituskruusa.

SELI maardlas anti Lemminkäinen Eesti AS-le uus kaevandamisluba Selli II; AS Kiviluks kaevandas Seli karjäärist ja Seli II kruusakarjäärist kokku 0,003 tuh m³ ehituskruusa. SUURESTA maardlast kaevandas Arkop OÜ 10,1 tuh m³ ehituskruusa. SÕMERU maardlas kaevandas Nordecon AS kahe karjääri peale kokku 37,9 tuh m³ ehituskruusa; korrigeeriti Sõmeru liivakarjääri 2012. aasta kaevandatud mahtu.

VAHELAANE maardlas anti Kiviluks AS-le uus kaevandamisluba Vahelaane IV kruusakarjäär. VAIDASOO maardlast kaevandas Nordecon AS 38,0 tuh m³ ehituskruusa, Vaidasoo liivakarjäär laienes sügavuti, pindalaliselt mäeeraldis vähenes. VOOSE (KURISSAARE) maardlas pikendati Kurissaare-3 mäeeraldis maavara kaevandamise luba 5 aasta võrra.

Täitekruusa Harjumaal ei kaevandatud.

Hiiumaal PARTSI maardlas toimus Partsi 2 kruusakarjääris oleva täpsustamine. Maakonnas leidub ehituskruusa 6 maardlas, neist kaevandati kolmes.

MÄÄVLI maardlas kaevandas OÜ Kapastu Määvli-Kapasto mäeeraldiselt 0,3 tuh m³ ehituskruusa, OÜ Kapasto Kaevandus kaevandas Kapasto II kruusakarjäärist 0,1 tuh m³ ehituskruusa; Kapasto II kruusakarjääris toimus 2011-2012. aasta kaevandatud mahu korrigeerimine.

PARTSI maardlas kaevandas Maanteeamet Partsi IV kruusakarjäärist 35,7 tuh m³ ehituskruusa. Emmaste Vallavalitsus kaevandas PRASSI maardlas Tilga kruusakarjäärist 2,9 tuh m³ ehituskruusa.

SUUREPSI maardlas pikendati Suurepsi kruusakarjääri kaevandamisluba 4 aasta võrra ja korrigeeriti 2009-2010. aasta kaevandatud mahte.

Ida-Virumaal IISAKU maardlas toimus täiendava ehituskruusa tarbevaru kinnitamine.

Maakonnas leidub ehituskruusa 10 maardlas, neist kaevandati neljas.

IISAKU maardlast kaevandas Lemminkäinen Eesti AS kolmest karjäärist kokku 9,5 tuh m³ ehituskruusa. KÕRTSI maardlas aegus Kõrtsi kruusakarjääri maavara kaevandamise luba.

LAAGNA maardlas korrigeeriti markšeidermöödistuse alusel endise Laagna karjääri piires olevat varu. MOLDOVA (AA) maardlast kaevandas Kiviõli Keemiatööstuse OÜ 2,9 tuh m³ ehituskruusa. AS Lemminkäinen Eesti kaevandas MÄETAGUSE maardlast 11,9 tuh m³ ehituskruusa ja TUDULINNA maardlast 28,1 tuh m³ ehituskruusa.

Jõgevamaal leidub ehituskruusa 9-s maardlas, neist kaevandati kahes.

LUIGE maardlas kaevandas Tartu Teedevalitsus Luige karjäärist 4,5 tuh m³ ehituskruusa; Luige karjääris korrigeeriti 2012. aasta kaevandatud mahtu, maavara kaevandamise luba aegus. REASTVERE maardlas anti Sadala Agro OÜ-le uus kaevandamisluba Reastvere IV liivakarjäär. TUULE maardlas anti Kivikandur OÜ-le uus kaevandamisluba Tuule kruusakarjäär. VÕTIKVERE maardlast kaevandas OÜ Moreen 10,9 tuh m³ ehituskruusa.

Järvamaal leidub ehituskruusa 15-s ja täitekruusa kahes maardlas, neist kaevandati neljas.

AS Järva Teed kaevandas KÕLTSI maardlast 25,0 tuh m³ ehituskruusa.

LIIVAKU maardlas anti TM Energy OÜ-le uus kaevandamisluba Liivaku kruusakarjäär. LINTSI maardlas toimus seoses ärinime muutumisega Lintsi kruusakarjääri ümberregistreerimine OÜ Sell-Est nimelt Homeline OÜ nimele.

MÄÄRO maardlast kaevandas Riigimetsa Majandamise Keskus 0,5 tuh m³ ehituskruusa.

NEITLA maardlas anti Marika Tuhermile uus kaevandamisluba Neitla II liivakarjäär, kust kaevandati 0,1 tuh m³ ehituskruusa; Albu Vallavalitsus kaevandas Neitla liivakarjäärist 1,3 tuh m³ ehituskruusa.

VÕÕBU maardlas anti Lemminkäinen Eesti AS-le uus kaevandamisluba Võõbu kruusakarjäär.

ÄNARI maardlast kaevandas Mateko OÜ 2,4 tuh m³ ehituskruusa.

Täitekruusa Järvamaal ei kaevandatud.

Läänemaal LAKENÕMME maardlas kinnitati täiendav ehituskruusa varu. KEEDIKA maardlas, sh Keedika kruusakarjääri piires toimus ehituskruusa varu täpsustamine, osa aktiivsest tarbevarust hinnati ümber passiivseks tarbevaruks.

Maakonnas on ehituskruus arvel kaheksas maardlas, kaevandati viiest maardlast.

JAAKNA maardlas kaevandas Sandpit OÜ Jaakna III liivakarjäärist 0,4 tuh m³ ehituskruusa; Jaakna kruusa- ja liivakarjääri maavara kaevandamise luba aegus; korrigeeriti Jaakna II liivakarjääri 2012. aasta kaevandatud mahtu.

KAOPALU maardlas kaevandas Lääne Teed OÜ Kaopalu I kruusakarjäärist ja Kaopalu II kruusakarjäärist kokku 18,7 tuh m³ ehituskruusa. KINKSI maardlast kaevandas FIE Ülo Kukku 8,0 tuh m³ ehituskruusa.

OHEMÄE maardlast kaevandas Üle OÜ 6,9 tuh m³ ehituskruusa.

AS Lihula Maaparandus kaevandas RAATSIOTSA maardlast 4,6 tuh m³ ehituskruusa.

Lääne-Virumaal kinnitati ehituskruusa tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uus LETIPEA maardla.

Maakonnas on ehituskruus arvel 16-s maardlas ja täitekruus ühes maardlas, neist kaevandati seitsmes.

HAAVA (RAKVERE) maardlas kaevandas Lemminkäinen Eesti AS Haava III mäeeraldiselt 4,9 tuh m³ ehituskruusa ja Midam OÜ kaevandas Haava II kruusakarjäärist 3,0 tuh m³ ehituskruusa.

KAASIKU maardlas kaevandas Midam OÜ 3,8 tuh m³ ehituskruusa. KELLAVERE-VESKMÄE maardlas kaevandas Veskimäe Liivamaardla OÜ Kellavere-Veskimäe liivakarjäärist 8,3 tuh m³ ehituskruusa.

LASILA maardlas kaevandas OÜ T.A.K.Ehitus Lasila II kruusakarjäärist 3,7 tuh m³ ehituskruusa.

MALEVA maardlas määrati Maleva IV kruusakarjääri kaevandamisloas kaevandajaks Kivikandur OÜ, kes kaevandas Maleva II kruusakarjäärist 37,9 tuh m³ ehituskruusa; AS Järva Teed kaevandas Maleva karjäärist 7,6 tuh m³ ehituskruusa. MEIBAUMI maardlas anti TM Energy OÜ-le uus kaevandamisluba Meibaumi II kruusakarjäär.

RAIGU maardlas anti Thorsen Grupp OÜ-le uus kaevandamisluba Raigu kruusakarjäär, kust kaevandati 9,5 tuh m³ täitekruusa.

SOOMUKSE maardlas laienes OÜ Kadrina Kommunaal-i Soomukse kruusakarjäär, luba pikendati 14 aasta võrra, karjäärist kaevandati 5,0 tuh m³ ehituskruusa; Metsatervenduse OÜ kaevandas Soomukse II kruusakarjäärist 12,2 tuh m³ ehituskruusa.

VINNI maardlas anti OG Elektra AS-le uus kaevandamisluba Salimäe kruusakarjäär, Ronk OÜ-le anti uus kaevandamisluba Vinni II kruusakarjäär ja Vinni III kruusakarjäär.

Põlvamaal KOLLERI-SAVERNA maardlas toimus ehituskruusa resservvaru osaline ümberhindamine ja täiendava tarbevaru kinnitamine.

Maakonnas on ehituskruus arvel 8-s maardlas, neist kaevandati kolmes. KOLLERI-SAVERNA maardlas kaevandas AS Põlva Teed Kolleri 2 kruusakarjäärist 45,8 tuh m³ ehituskruusa ja Maanteeamet Kolleri kruusakarjäärist 6,2 tuh m³ ehituskruusa. KRÜÜDNERI maardlas kaevandas Avraal AS Krüüdneri IV kruusakarjäärist 8,4 tuh m³ ehituskruusa. SAVERNA maardlast kaevandas AAV Teenused OÜ 2,6 tuh m³ ehituskruusa.

Pärnumaal EASSALU maardlas toimus Eassalu III mäeeraldise piires oleva ehituskruusa varu osaline ümberhindamine. Kinnitati ehituskruusa tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uus PITSALU maardla.

Maakonnas leidub ehituskruusa 18-s maardlas, neist kaevandati 9-st maardlast. EASSALU maardlas kaevandas Karjääride Halduse OÜ Eassalu V kruusakarjäärist 53,2 tuh m³ ehituskruusa. KAISTE maardlast kaevandas AS Kiirkandur 13,9 tuh m³ ehituskruusa. KAMALI maardlas pikendati Kamali liivakarjääri maavara kaevandamise luba 5 aasta võrra. KIHNU maardlas toimus Kihnu karjääri ümberregistreerimine Maanteeameti nimelt AS Eesti Teed nimele, karjäärist kaevandati 6,8 tuh m³ ehituskruusa. KÕRSA maardlast kaevandas OÜ Tee & Maa 3,5 tuh m³ ehituskruusa. LAUDARU maardlast kaevandas OÜ Jürimets 13,5 tuh m³ ehituskruusa. Maanteeamet kaevandas LAVASSAARE maardlast 19,9 tuh m³ ehituskruusa. SELJA maardlas pikendati Selja kruusakarjääri kaevandamisluba 5 aasta võrra. SIKANA maardlas kaevandas OÜ Vändra MP Sikana kruusakarjäärist ja Sikana III kruusakarjäärist kokku 17,6 tuh m³ ehituskruusa, AS Eesti Teed kaevandas Sikana II mäeeraldise alalt 5,7 tuh m³ ehituskruusa. SOOMRA maardlas kaevandas OÜ Tambira Soomra II kruusakarjäärist 10,1 tuh m³ ehituskruusa, Nurme Teedehituse OÜ kaevandas Soomra kruusakarjäärist 2,5 tuh m³ ehituskruusa; Soomra Kruus OÜ-le anti uus kaevandamisluba Soomra III liivakarjäär; markšneidermõõdistuse alusel korregeeriti Soomra kruusakarjääri 2010-2011. aasta kaevandatud mahte. OÜ Grossi Puit kaevandas URISAAARE maardlast 13,9 tuh m³ ehituskruusa.

Raplamaal RAJA ja REINU maardlates toimus täiendava ehituskruusa varu kinnitamine.

Maakonnas leidub ehituskruusa 22-s ja täitekruusa kahes maardlas, neist kaevandati kümnes.

AHEKÕNNU maardlast kaevandas AS Teede REV-2 0,8 tuh m³ ehituskruusa; korregeeriti Ahekõnnu II kruusakarjääri 2012. aasta kaevandatud mahtu. AKIMATSI maardlas anti Teekate OÜ-le uus kaevandamisluba Kullamaa II liivakarjäär, kust kaevandati 0,6 tuh m³ ehituskruusa. ALESTI maardlas kaevandas Speedline Baltic OÜ Alesti kruusakarjäärist 42,0 tuh m³ ehituskruusa. HAGUDI maardlas kaevandas Elektriväli OÜ Hagudi II kruusakarjäärist 13,6 tuh m³ ehituskruusa. HERTU maardlast kaevandas Riigimetsa Majandamise Keskus 6,0 tuh m³ ehituskruusa. KÜNKA maardlast kaevandas Teede REV-2 AS 7,7 tuh m³ ehituskruusa. LUISTE maardlas toimus Luiste kruusakarjääri ümberregistreerimine OÜ Orgita Dolomiiditooted nimelt OÜ RTG Teed nimele. ORAVA maardlast kaevandas OÜ Orgita Dolomiiditooted 0,5 tuh m³ ehituskruusa. PAHKLA maardlast kaevandas TÜ Šeiker 2,5 tuh m³ ehituskruusa; Pahkla kruusakarjääri kaevandamisluba pikendati 5 aasta võrra.

REINU maardlas pikendati Reinu lubjakivikarjääri kaevandamisluba 4 aasta võrra, karjäärist kaevandati 0,004 tuh m³ ehituskruusa.

SONNI maardlas anti Homeline OÜ-le uus kaevandamisluba Sonni kruusakarjäär. SUTLEMA maardlast kaevandas AS Kiirkandur 2,9 tuh m³ täitekruusa.

Saaremaal PAMMANA maardlas toimus ehituskruusa reservvaru osaline ümberhindamine ja täiendava tarbevaru kinnitamine.

Maakonnas leidub ehituskruusa 21-s ja täitekruusa ühes maardlas, neist kaevandati kümnes.

KINGLI maardlast kaevandas Laimjala Vallavalitsus 11,9 tuh m³ täitekruusa.

Riigimetsa Majandamise Keskus kaevandas KARUJÄRVE maardlast 9,5 tuh m³ ehituskruusa; Karujärve kruusakarjääri maavara kaevandamise luba pikendati 5 aasta võrra.

LAGENÕMME maardlas toimus Lagenõmme I kruusakarjääri ümberregistreerimine Maanteeameti nimelt AS Eesti Teed nimele ja Lagenõmme III kruusakarjääri ümberregistreerimine Saare EPT AS nimelt Abiks Ikka OÜ nimele; Lagenõmme III kruusakarjäärist kaevandati 2,3 tuh m³ ehituskruusa; AS Saare Ere kaevandas Lagenõmme V kruusakarjäärist 10,8 tuh m³ ehituskruusa; Lagenõmme II kruusakarjääri maavara kaevandamise luba pikendati 5 aasta võrra;

OOREMAA maardlas kaevandas AS Level Oorema III kruusakarjäärist ja Oorema kruusakarjäärist kokku 22,0 tuh m³ ehituskruusa; OÜ Agnus Grupp kaevandas Ooremaa IV kruusakarjäärist 2,1 tuh m³ ehituskruusa; markseidermöödistuse alusel korjeteriti Ooremaa II kruusakarjääri 2007-2008. aasta kaevandatud mahte ning Ooremaa IV kruusakarjääri 2012. aasta kaevandatud mahtu.

Leisi Vallavalitsus kaevandas PAMMANA maardla Metsküla kruusakarjäärist 1,1 tuh m³ ehituskruusa.

TIKKA maardlast kaevandas AS Level 3,6 tuh m³ ehituskruusa. TOMBA maardlast kaevandas Leisi Vallavalitsus 4,2 tuh m³ ehituskruusa. TÕRISE maardlas määrati Tõrise liivakarjääri kaevandamisloas kaevandajaks AS Level, karjäärist kaevandati 1,4 tuh m³ ehituskruusa.

VARKJA kruusamaardlas toimus Varkja II kruusakarjääri ümberregistreerimine Maanteeameti nimelt AS Eesti Teed nimele, karjäärist kaevandati 16,8 tuh m³ ehituskruusa. VIIRISTI maardlas toimus Viieristi liivakarjääri ümberregistreerimine Maanteeameti nimelt AS Eesti Teed nimele, karjäärist kaevandati 0,3 tuh m³ ehituskruusa reservvaru.

Tartumaal kaevandati 11-s maardlas 23-st.

JÄRVEPERA maardlas toimus Järvepera karjääri ümberregistreerimine AS Eesti Teed nimele, täpsustus mäeeraldise piiresse jääv varu kogus; karjäärist kaevandati 1,0 tuh m³ ehituskruusa.

KAARSIMÄE maardlas kaevandas Melior-M OÜ Kaarsimäe ja Kaarsimäe IV kruusakarjäärist kokku 1,8 tuh m³ ja FIE Üllar Kaaver kaevandas Kaarsimäe III kruusakarjäärist 1,2 tuh m³ ehituskruusa. KABINA maardlast kaevandas Luunja HMT OÜ 13,6 tuh m³ ehituskruusa. KUKEMETSA maardlas anti Suuremäe Karjäär OÜ-le uus kaevandamisluba Kukemetsa V kruusakarjäär; Suuremäe Karjäär OÜ kaevandas Kukemetsa IV kruusakarjäärist 35,0 tuh m³ ehituskruusa; AS Tref kaevandas Kukemetsa kruusakarjäärist 0,2 tuh m³ ehituskruusa. KÄREVERE maardlas pikendati Kärevere II kruusakarjääri kaevandamisluba 5 a võrra, korjeteriti mäeeraldise piire ja varu kogust vastavalt maakasutusõigusele, Kärevere ja Kärevere II kruusakarjääri kaevandamisload registreeriti ümber AS Ropka Liiv nimelt AS Teede REV-2 nimele;

MARAMAA maardlas toimus Maramaa kruusakarjääri ümberregistreerimine OÜ Sootaga VÜ nimelt Tartu Kruus OÜ nimele.

LÕHMUSE (LAEVA II) maardlas kaevandas Alpter Grupp OÜ 6,6 tuh m³ ehituskruusa. PÕRGUMÄE maardlas toimus Põrgumäe kruusakarjääri ümberregistreerimine Lõuna Regionaalse Maanteeameti nimelt AS Eesti Teed nimele, karjäärist kaevandati 43,9 tuh m³ ehituskruusa; Eesti Teed AS-le anti uus kaevandamisluba Põrgumäe II kruusakarjäär, kust kaevandati 21,3 tuh m³ ehituskruusa; FIE Krister Kaasik kaevandas Põrgumäe IV kruusakarjäärist 14,8 tuh m³ ehituskruusa.

REOLA maardlast kaevandas AS Lemminkäinen Eesti 2,4 tuh m³ ehituskruusa.

SARAKUSTE maardlas pikendati Sarakuste kruusakarjääri maavara kaevandamise luba 5 aasta võrra, korrigeeriti mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa piire ning mäeeraldise piiresse jäävat varu kogust; Riigimetsa Majandamise Keskusele anti uus kaevandamisluba Sarakuste II kruusakarjäär. SUUREMÄE maardlast kaevandas Geoforce OÜ 28,8 tuh m³ ehituskruusa.

TEEDLA maardlast kaevandas AS Teedla Mõis 0,3 tuh m³ ehituskruusa.

VANA-KASTRE maardlas kaevandas AS Lemminkäinen Eesti 14,6 tuh m³ ehituskruusa. VÄLGI-SELGISE maardlas toimus Selgise II liivakarjääri ja Selgise karjääri ümberregistreerimine Maanteeameti nimelt AS Eesti Teed nimele, Selgise karjäärist kaevandati 10,1 tuh m³ ehituskruusa; Riigimetsa Majandamise Keskus kaevandas Välgil III liivakarjäärist 2,3 tuh m³ ehituskruusa.

Valgamaal MITI (MITIKÜLA, PALUPERA) maardlas toimus ehituskruusa reservvaru osaline ümberhindamine ja täiendava tarbevaru kinnitamine.

Kokku kaevandati maakonnas ehituskruusa neljast maardlast 15-st.

HELMI-AAKRE maardlas kaevandas AS Kagu Teed Helmi-Aakre II kruusakarjäärist 5,9 tuh m³ ehituskruusa.

MITI (MITIKÜLA, PALUPERA) maardlas anti Kiirkandur AS-le uus kaevandamisluba Miti kruusakarjäär; Lõuna Regionaalne Maanteeamet kaevandas Palupera III kruusakarjäärist 0,1 tuh m³; Kagu Teedevalitsus kaevandas Palupera karjäärist 28,6 tuh m³ ehituskruusa; AS Kiirkandur kaevandas Kasemäe karjäärist 35,9 tuh m³ ehituskruusa.

VANGJA maardlas kaevandas Kõo Maavarad OÜ kaevandas Vangja kruusakarjäärist 6,5 tuh m³ ehituskruusa. VOOLA maardlast kaevandas Riigimetsa Majandamise Keskus 1,9 tuh m³ ehituskruusa.

Viljandimaal AINJA maardlas kinnitati täiendav ehituskruusa varu. VARESEMÄGEDE maardlas toimus Varesemägede kruusakarjääri piires oleva ehituskruusa varu täpsustamine.

Kokku kaevandati maakonnas ehituskruusa 11-st maardlast 19-st.

AINJA maardlas anti JAVO Grupp OÜ-le uus kaevandamisluba Ainja II kruusakarjäär, kust kaevandati 6,5 tuh m³ ehituskruusa.

KUREVARESE maardlast kaevandas OÜ Kleo 0,7 tuh m³ ehituskruusa. KUSTA maardlas korrigeeriti Kusta kruusakarjääri 2012. aasta kaevandatud mahtu.

MURESE maardlas aegus Murese kruusakarjääri kaevandamisluba, selle asemele anti täpsustatud varudega uus kaevandamisluba, loa omanik on jätkuvalt Maanteeamet, karjäärist kaevandati 5,6 tuh m³ ehituskruusa; AS Raidano kaevandas Murese II kruusakarjäärist 3,7 tuh m³ ehituskruusa.

NÕMME-KOORDI (PIRMASTU) maardlast kaevandas Eureka OÜ 3,9 tuh m³ ehituskruusa; Pirmastu II liivakarjääris korrigeeriti 2011-2012. aasta kaevandatud mahte.

POMBRE maardlast kaevandas OÜ Medemar 58,4 tuh m³ ehituskruusa.

SAAREPEEDI maardlast kaevandas Maanteeamet 0,5 tuh m³ ehituskruusa. SAMMULI maardlast kaevandas Juul & Ko OÜ 1,4 tuh m³ ehituskruusa. SUPSIMARI maardlas toimus Supsimari II kruusakarjääri ümberregistreerimine OÜ Vestman Maavarad nimelt Metsamaahalduse AS nimele.

Maavaravarude koondbilanss 2013

TIIDU maardlast kaevandas Tiidu Talu OÜ 0,7 tuh m³ ehituskruusa. TUHALAANE maardlas anti AP Kinnisvara AS-le uus kaevandamisluba Tuhalaane liivakarjäär. TÄÄKSI maardlas kaevandas Maanteeamet Tääksi kruusakarjäärist 8,4 tuh m³ ehituskruusa.

VARESMÄGEDE maardlas kaevandas Maanteeamet Varesemägede II kruusakarjäärist 5,2 tuh m³ ehituskruusa ja Varesemägede kruusakarjäärist 1,8 tuh m³ ehituskruusa.

ÕNNISTE maardlast kaevandas Sakala Teed OÜ 20,5 tuh m³ ehituskruusa.

Võrumaal kinnitati ehituskruusa tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uus TSIISTRE maardla ja PALOVEERE maardla, kus lisaks tarbevarule kinnitati ka ehituskruusa reservvaru.

Maakonnas kaevandati ehituskruusa 3 maardlast 12-st.

JAANI maardlas toimus Viljahillepi kruusakarjääri ümberregistreerimine Jupoman OÜ nimelt Palmeks OÜ nimele, karjäärist kaevandati 15,3 tuh m³ ehituskruusa; Kedoka OÜ kaevandas Hillepi kruusa- ja liivakarjäärist 11,0 tuh m³ ehituskruusa; AS Põlva Teed kaevandas Hansi kruusakarjäärist 38,9 tuh m³ ehituskruusa.

LOOSI maardlas kaevandas FIE Aare Redi Loosi II liivakarjäärist 2,6 tuh m³ ehituskruusa ja PM Kaubandusgrupp OÜ kaevandas Loosi liivakarjäärist 10,1 tuh m³ ehituskruusa.

PALOVEERE maardlas anti Avalor Arendus OÜ-le uus kaevandamisluba Paloveere kruusakarjäär. PÜSSAPALU maardlas anti Eesti Teed AS-le uus kaevandamisluba Nogopalu VI kruusakarjäär, millega seoses täpsustusid Nogopalu kruusakarjääri ja Nogopalu III kruusakarjääri varud; Aigren OÜ-le anti uus kaevandamisluba Nogopalu VII karjäär; Nogopalu kruusakarjääri maavara kaevandamise luba registreeriti ümber Maanteeameti nimelt AS Eesti Teed nimele; FIE Aare Randla kaevandas Rasva kruusakarjäärist 6,4 tuh m³ ehituskruusa; Aigren OÜ kaevandas Nogopalu IV kruusakarjäärist 72,5 tuh m³ ehituskruusa; AS Eesti Teed kaevandas Nogopalu III kruusakarjäärist ja Nogopalu kruusakarjäärist kokku 33,8 tuh m³ ehituskruusa.

KOKKUVÕTE

Seisuga 31. detsember 2013. a on keskkonnaregistri maardlate nimistus kokku arvele võetud 893 maardlat. Kolmes maardlas on välja eraldatud maardlaosad, seetõttu registrikaarte on kokku 924 (tabel 3).

Tabel 3. Keskkonnaregistri maardlate nimistu registrikaartide ja maardlate koguarv seisuga 31.12.2013.

Maardla põhimaavara	Registrikaarte kokku	Maardlaid kokku
Põlevkivi	23	1
Turvas	288	280
Lubjakivi	57	56
Dolokivi	34	34
Kruus	170	170
Liiv	295	295
Savi	46	46
Kristallinne ehituskivi	1	1
Fosforiit	4	4
Meremuda	3	3
Järvemuda	2	2
Järvelubi	1	1
KOKKU	924	893

Kuna ühes maardlas on tihti uuritud ja kinnitatud mitme kasutusala varu (nt. samas maardlas on kinnitatud nii liiva- kui ka kruusavaru, turbamaardlas on kaasneva maavarana arvel järvelubi) ja kuna mitmed maardlad paiknevad korraga kahe või kolme maakonna piires, esineb osa maardlaid mitme kasutusala bilansitabelis või sama kasutusala mitme maakonna all. Erinevate kasutusala esinemise tõttu on mitu bilansitabelit koostatud turba-, lubjakivi-, dolokivi-, liiva-, kruusa-, savi- ja järvemudavarudele.

Maavaravarude koondbilanssidesse kanti uusi maardlaid seoses geoloogiliste uuringutööde tulemuste arvelevõtmisega. Olemasolevates maardlates muutusid varud seoses täiendava varu kinnitamisega, varu ümberhindamisega juba bilanssi kantud maardlates või kaevandamisega.

Võrreldes eelnenud viiel aastal kaevandatud keskmiste mahtudega kaevandati 2013. aastal rohkem: põlevkivi (4%), tsemendilubjakivi (2%), ehituslubjakivi (5%), tehnoloogilist dolokivi (44%), viimistlusdolokivi (332%), ehitusdolokivi (11%), tsemendisavi (8%), keraamilist savi (11%), täitekruusa (94%), täiteliiva (56%), ehitusliiva (26%), järvemuda (raviks; 92%) ja turvast (25%).

Võrreldes eelnenud viiel aastal kaevandatud keskmiste mahtudega vähenes 2013. aastal kaevandamine: tehnoloogilisel lubjakivil (2%), täitedolokivil (100%), ehituskruusal (5%), tehnoloogilisel liival (22%) ja meremudal (27%).

Kaevandatud mahtude muutusi ja muutuse protsente aastatel 2008 - 2013 võrreldes eelneva aastaga kirjeldab tabel lisas 2.

KASUTATUD KIRJANDUS

Trükised

Maapõueseadus ja selle rakendamise õigusaktid. Riigi Teataja.

Käsikirjad

Roosalu, R., 2013. Eesti Vabariigi 2012. a maavaravarude koondbilansid (seisuga 31.12.2012. a). Tallinn, EGF inv. nr. 8485.

KOONDTABELID MAAVARADE KAEVANDAMISE KOHTA 2013. AASTAL

Lisa 1

PÕLEVKIVI (tuhat tonni)

Maardla	Maakond	Kaevandatud varu		Kaevandamiskaod ja täpsustused	
		tarbevaru	reservvaru	tarbevaru	reservvaru
Eesti maardla	Ida-Viru, Lääne-Viru	14937,3	90,4	4086,0	56,2

LUBJAKIVI (tuhat m³)

tsemendilubjakivi*, tehnoloogiline lubjakivi**, ehituslubjakivi

Maardla	Maakond	Kaevandatud varu		Kaevandamiskaod ja täpsustused	
		tarbevaru	reservvaru	tarbevaru	reservvaru
Kunda*	Lääne-Viru	335,5			
Karinu**	Järva	103,4			
Võhmuta**	Lääne-Viru	3,8			
Lümanda-Mõisaküla**	Saare	0,04		0,008	
Harku	Harju	43,8	271,8		
Maardu	Harju	138,5			
Määra	Harju	0,4			
Valkla	Harju	0,8			
Vasalemma	Harju	117,7			
Väo	Harju	531,3			
Narva	Ida-Viru	0,7			
Suurkõrtsi	Ida-Viru	28,9			
Pajusi	Jõgeva	137,5			
Sopimetsa	Jõgeva	195,7		217,7	
Eivere	Järva	23,3		31,9	
Pusku	Lääne			-146,5	
Ungru-Sepaküla	Lääne	3,9			
Kunda	Lääne-Viru	231,3			
Lubja	Rapla	50,8			
Reinu	Rapla	16,0			
Sutlema	Rapla	2,6			
Kogula	Saare	34,2			
Lubjakivi kokku:		2000,1	271,8	103,108	

DOLOKIVI (tuhat m³)

tehnoloogiline dolokivi*, viimistlusdolokivi**, täitedolokivi***, ehitusdolokivi

Maardla	Maakond	Kaevandatud varu		Kaevandamiskaod ja täpsustused	
		tarbevaru	reservvaru	tarbevaru	reservvaru
Kurevere*	Lääne	134,9			
Orgita-Haimre**	Rapla	1,4			
Kaarma**	Saare	2,9			
Kopli**	Saare	0,2			
Selgase (Mustjala)**	Saare	2,1			
Tagavere**	Saare	24,0			
Tarva***	Pärnu	0,0			
Pudivere	Jõgeva	4,6			
Röstla	Jõgeva		97,5		

Sopimetsa	Jõgeva	25,0	43,2		-193,5
Kareda	Järva	106,8			
Anelema	Pärnu	97,5			
Tarva	Pärnu	14,5			
Lubja	Rapla	27,3			
Orgita-Haimre	Rapla	20,5	0,2		
Selgase (Mustjala)	Saare	0,2			
Tagavere	Saare	3,8			
Marinova	Võru	28,3	33,5		
Dolokivi kokku:		494,0	174,4	0,0	-193,5

LIIV (tuhat m³)
tehnoloogiline liiv*, ehitusliiv,
täiteliiv

Maardla	Maakond	Ehitusliiv			Täiteliiv		
		tarbevaru	reservvaru	Varasemate perioodide täpsustused	tarbevaru	reservvaru	Varasemate perioodide täpsustused
Imara-Tabina*	Võru	29,5					
Aarnamäe	Harju	9,2					
Audevälja	Harju	6,5					
Huntauugu	Harju	98,9		569,2			
Karjaküla	Harju	18,5					
Kose-Risti	Harju	25,7		-8,8	3,6		
Kuusalu	Harju	220,7		-2,7			
Kõrnumäe	Harju			11,0	45,4		69,7
Palusaare	Harju	68,7					
Poolvahe	Harju	70,3					
Raudoja	Harju	7,4					
Seli	Harju				2,0		
Soodla	Harju	1,2			103,5		
Suuresta	Harju	8,6			2,7		
Sõmeru	Harju	124,0		10,0	29,6		6,1
Tallinna-Saku	Harju	530,0			11,5		
Vaidasoo	Harju	127,8			55,6		
Vetla	Harju	8,9					
Malvaste	Hiiu	1,0					
Määvli	Hiiu	1,3		-0,1			
Partsi	Hiiu	5,1			6,6		
Iisaku	Ida-Viru	5,5			1,7		
Pannjärve	Ida-Viru		53,3				
Rebase	Ida-Viru	0,3					
Riigiküla	Ida-Viru				46,4		
Sälliku	Ida-Viru				27,6		
Tudulinna	Ida-Viru	0,3			4,8		
Varesmetsa	Ida-Viru				28,6		
Jaska	Jõgeva	22,5					
Kalevi	Jõgeva	0,7					
Luige	Jõgeva	5,0		4,9			
Metskonna	Jõgeva	8,5		-0,2			
Otsa	Jõgeva				0,4		
Reastvere	Jõgeva	14,9					

Maavaravarude koondbilanss 2013

Siimusti (Jõgeva)	Jõgeva	87,7			25,5		
Soomevere	Jõgeva	14,9					
Soosaide	Jõgeva	5,6					
Sõõru	Jõgeva	2,2					
Veia	Jõgeva	8,2					
Võtikvere	Jõgeva	14,2			6,5		
Liivamäe	Järva	16,8			6,9		
Neitla	Järva	31,7			5,4		
Änari	Järva	0,4			7,8		
Jaakna	Lääne	1,5		-0,2	0,3		
Kaopalu	Lääne	8,9					
Kinksi	Lääne				3,0		
Lakenõmme	Lääne	20,5					
Ohemäe	Lääne	24,6					
Risti-Muru	Lääne	0,003					
Valgevälja	Lääne				5,3		
Vatla	Lääne				1,2		
Altja-Rutja	Lääne-Viru	0,4					
Kaasiku	Lääne-Viru	5,5					
Kellavere-Veskimäe	Lääne-Viru	81,4			25,7		
Maleva	Lääne-Viru	6,7					
Meibaumi	Lääne-Viru				5,0		
Raigu	Lääne-Viru	4,4					
Sämi	Lääne-Viru				4,7		
Tammiku	Lääne-Viru	5,8					
Veltsi (Pahnimäe)	Lääne-Viru	4,4					
Kadaja	Põlva				10,5		
Kangru	Põlva	4,5					
Krüüdneri	Põlva	149,0					
Sõreste	Põlva	5,1					
Tornimäe	Põlva				19,8		
Voorepalu	Põlva				214,8		
Eassalu	Pärnu	24,4			11,8		
Kaiste	Pärnu	6,7					
Kamali	Pärnu				8,9		
Kihnu	Pärnu			1,2			
Kõrsa	Pärnu	2,9					
Lauri	Pärnu				2,0		
Massiaru	Pärnu	1,3			11,8		
Mustu-Nõmme	Pärnu	1,4					
Potsepa	Pärnu	2,0			16,2		
Seljametsa	Pärnu				14,1	4,9	0,8
Sikana	Pärnu	2,2			1,1		
Soomra	Pärnu	35,3		0,2	18,8		12,6
Urissaare	Pärnu	20,8					
Ahekõnnu	Rapla	0,02		9,4			8,7

Maavaravarude koondbilanss 2013

Akimatsi	Rapla				1,8		-2,0
Alesti	Rapla	19,6			6,1		
Hagudi	Rapla	3,3			0,9		
Kenni	Rapla	1,2					
Künka	Rapla	3,8			3,6		
Vanakubja	Rapla				14,2		-7,5
Kööru	Saare	0,4					
Lagenõmme	Saare			3,3	12,1		
Meiuste	Saare	2,3					
Nasva	Saare						-8,0
Ooremaa	Saare				7,6		
Pamma	Saare	10,0					
Pammaana	Saare	0,2					
Tõrise	Saare	1,0					
Varkja	Saare	2,7			0,3		
Varkja	Saare	2,9					
Viieristi	Saare	15,3	6,5				
Aardlapalu	Tartu	76,2			52,8		
Inglismäe (Inglimäe)	Tartu				78,3		
Kaarsimäe	Tartu	2,0			7,6		
Kaatsi	Tartu	7,7					
Kobratu	Tartu	281,8			103,0		
Kopamäe	Tartu	35,6					
Kukemetsa	Tartu	31,0			92,9		
Laguja	Tartu	7,6					
Reola	Tartu	19,1			2,1		
Vana-Kastre	Tartu	21,6			2,0		
Vitipalu	Tartu	9,1					
Vooremäe	Tartu	29,3					
Välgi-Selgise	Tartu	23,7			12,5		
Helmi-Aakre	Valga	17,6			0,4		
Holdre	Valga	10,5					
Härma	Valga				23,1		
Kastolatsi	Valga	2,0					
Kösti	Valga	6,2					
Laanemetsa	Valga	1,1					
Miti (Mitiküla, Palupera)	Valga	0,1					
Restu	Valga	42,4					
Sibula	Valga	12,6					
Siimu	Valga			48,9	8,4		
Tinu	Valga	2,8			17,3		
Vangja	Valga	2,5					
Voola	Valga	3,1					
Ainja	Viljandi	9,0					
Kurevarese	Viljandi	0,5			1,1		
Kärstna	Viljandi	2,5					
Laninga	Viljandi	2,4					
Murese	Viljandi	3,8					
Murru	Viljandi	8,1			17,4		
Mäeküla	Viljandi	31,0					
Nõmme-Koordi	Viljandi	41,6		-30,5	22,3		-20,6

(Pirmastu)							
Pahuvere	Viljandi	21,2			3,2		
Pihlaka	Viljandi	17,3		0,049			
Pilu	Viljandi	6,6			2,0		-21,6
Remsi	Viljandi				14,6		
Saarepeedi	Viljandi				4,0		
Sammuli	Viljandi				10,0		
Timmo	Viljandi	2,0					10,3
Tääksi	Viljandi	57,1			12,8		
Ärma	Viljandi	10,6					
Ala-Palo	Võru	0,3			0,4		
Holsta	Võru	0,8					
Jaani	Võru	11,1					
Järvere (Sõmerpalu)	Võru	5,7					
Kolgamäe	Võru				0,4		
Liiva	Võru	0,7					
Loosi	Võru	1,2			0,2		
Püssapalu	Võru	4,9					
Vatsa	Võru	0,3					
Liiv kokku:		2969,4	59,8	615,6	1332,5	4,9	48,5

KRUUS (tuhat m³)

Maardla	Maakond	Ehituskruus			Täitekruus
		tarbevaru	reservvaru	Varasemate perioodide täpsustused	tarbevaru
Audevälja	Harju	17,3			
Kalda	Harju	54,9			
Kose-Risti	Harju	39,3			
Kõrnumäe	Harju	12,5		0,1	
Mustu	Harju	10,5			
Palusaare	Harju	112,1			
Pihuvvere	Harju	6,3			
Seli	Harju	0,003			
Suuresta	Harju	10,1			
Sõmeru	Harju	37,9		5,5	
Vaidasoo	Harju	38,0			
Määvli	Hiiu	0,4		-0,1	
Partsi	Hiiu	35,7			
Prassi	Hiiu	2,9			
Suurepsi	Hiiu			10,1	
Iisaku	Ida-Viru	9,5			
Moldova (AA)	Ida-Viru	2,9			
Mäetaguse	Ida-Viru	11,9			
Tudulinna	Ida-Viru	28,1			
Luige	Jõgeva	4,5		-4,9	
Võtikvere	Jõgeva	10,9			
Kõltsi	Järva	25,0			
Määro	Järva	0,5			
Neitla	Järva	1,3			
Änari	Järva	2,4			
Jaakna	Lääne	0,4		0,1	

Maavaravarude koondbilanss 2013

Kaopalu	Lääne	18,7			
Kinksi	Lääne	8,0			
Ohemäe	Lääne	6,9			
Raatsiotsa	Lääne	4,6			
Haava (Rakvere)	Lääne-Viru	7,9			
Kaasiku	Lääne-Viru	3,8			
Kellavere-Veskimäe	Lääne-Viru	8,3			
Lasila	Lääne-Viru	3,7			
Maleva	Lääne-Viru	45,5			
Raigu	Lääne-Viru				9,5
Soomukse	Lääne-Viru	17,2			
Kolleri-Saverna	Põlva	52,0			
Krüüdneri	Põlva	8,4			
Saverna	Põlva	2,6			
Eassalu	Pärnu	53,2			
Kaiste	Pärnu	13,9			
Kihnu	Pärnu	6,8			
Kõrsa	Pärnu	3,5			
Laudaru	Pärnu	13,5			
Lavassaare	Pärnu	19,9			
Sikana	Pärnu	23,3			
Soomra	Pärnu	12,6		7,8	
Urissaare	Pärnu	13,9			
Ahekõnnu	Rapla	0,8		-16,3	
Akimatsi	Rapla	0,6			
Alesti	Rapla	42,0			
Hagudi	Rapla	13,6			
Hertu	Rapla	6,0			
Künka	Rapla	7,7			
Orava	Rapla	0,5			
Pahkla	Rapla	2,5			
Reinu	Rapla	0,004			
Sutlema	Rapla				2,9
Karujärve	Saare	9,5			
Kingli	Saare				11,9
Lagenõmme	Saare	13,1			
Ooremaa	Saare	24,2		11,3	
Pammaana	Saare	1,1			
Tikka	Saare	3,6			
Tomba	Saare	4,2			
Tõrise	Saare	1,4			
Varkja	Saare	16,8			
Vieristi	Saare		0,3		
Järvepera	Tartu	1,0			
Kaarsimäe	Tartu	3,0			
Kabina	Tartu	13,6			
Kukemetsa	Tartu	35,2			
Lõhmuse (Laeva II)	Tartu	6,6			
Põrgumäe	Tartu	80,1			
Reola	Tartu	2,4			
Suuremäe	Tartu	28,8			
Teedla	Tartu	0,3			
Vana-Kastre	Tartu	14,6			

Välgi-Selgise	Tartu	12,3			
Helmi-Aakre	Valga	5,9			
Miti (Mitiküla, Palupera)	Valga	64,7			
Vangja	Valga	6,5			
Voola	Valga	1,9			
Ainja	Viljandi	6,5			
Kurevarese	Viljandi	0,7			
Kusta	Viljandi			-3,0	
Murese	Viljandi	9,3			
Nõmme-Koordi (Pirmastu)	Viljandi	3,9		39,8	
Pombre	Viljandi	58,4			
Saarepeedi	Viljandi	0,5			
Sammuli	Viljandi	1,4			
Tiidu	Viljandi	0,7			
Tääksi	Viljandi	8,4			
Varesemägede	Viljandi	7,0			
Õnniste	Viljandi	20,5			
Jaani	Võru	65,2			
Loosi	Võru	12,7			
Püssapalu	Võru	112,8			
Kruus kokku:		1556,0	0,3	50,4	24,3

SAVI (tuhat m³)
tsemendisavi*, keraamiline savi

Maardla	Maakond	Kaevandatud varu		Kaevandamiskaod	
		tarbevaru	reservvaru	tarbevaru	reservvaru
Kunda*	Lääne-Viru	49,1			
Aseri	Ida-Viru	25,9			
Savi kokku:		75,0			

MEREMUDA (tuhat tonni)
meremuda raviotstarbeks

Maardla	Maakond	Kaevandatud varu		Kaevandamiskaod	
		tarbevaru	reservvaru	tarbevaru	reservvaru
Käina	Hiiu	0,005			
Haapsalu	Lääne	0,2			
Meremuda kokku:		0,205			

JÄRVEMUDA (tuhat tonni)
järvemuda raviotstarbeks

Maardla	Maakond	Kaevandatud varu		Kaevandamiskaod	
		tarbevaru	reservvaru	tarbevaru	reservvaru
Värska	Põlva	0,5			
Järvemuda kokku:		0,5			

TURVAS (tuhat tonni)
hästilagunenud turvas*, vähelagunenud turvas**

Maardla	Maakond	Kaevandatud varu*		Kaevandatud varu**		
		tarbevaru	varasemate perioodide täpsustus	tarbevaru	reservvaru	varasemate perioodide täpsustus
Ellamaa	Harju	18,9		1,9		

Maavaravarude koondbilanss 2013

Mahtra	Harju		13,9		
Ohtu	Harju	17,4	2,9		
Peningi	Harju	3,1	8,4		
Rae	Harju	3,1	7,0		
Sausti	Harju		16,0		
Sooniste	Harju	5,3	9,8		
Ääsmäe	Harju		8,0		
Pihla	Hiiu		7,5		
Hiiesoo	Ida-Viru		1,1		
Puhatu	Ida-Viru	52,2	15,2		
Endla	Jõgeva	0,2	12,5		
Umbusi	Jõgeva	1,6	4,1		
Endla	Järva	6,3			
Epa-Vassaare	Järva		1,6		
Epu-Kakerdi: Epu	Järva	2,2			
Epu-Kakerdi: Prääma	Järva	10,2	15,3		
Kallissaare-Lubjaahju	Järva		1,5		
Lokuta	Järva	1,4	0,5		
Retla	Järva	9,0	9,3		
Tondissaare	Järva	5,7	4,2		
Kõverdama	Lääne	9,8			
Laiküla	Lääne	9,7	9,0		
Niibi	Lääne	0,3	12,8		
Armiku (Armiko)	Lääne-Viru		0,6		
Ohepalu	Lääne-Viru		2,7		
Peetla	Lääne-Viru	4,3	8,3		
Punasoo	Lääne-Viru		2,0		
Saara	Lääne-Viru		4,4		
Uuemõisa	Lääne-Viru		0,2		
Varudi	Lääne-Viru		4,3		
Kurgsoo	Põlva		3,0		
Meelva	Põlva	4,5	3,6		
Meenikonna	Põlva	0,1			
Kavasoo	Pärnu		2,6		
Kõrsa	Pärnu		7,2		
Lavassaare	Pärnu	171,8	122,7	5,3	
Möksi	Pärnu		2,3		
Pööravere	Pärnu		14,9		
Rääma	Pärnu		6,9		
Hagudi	Rapla	1,0	2,7		
Keava	Rapla	0,7	3,7		
Orgita	Rapla	2,0	3,2		
Tõnumaa	Rapla	7,5	10,2		
Õmma	Rapla	2,7	8,7		
Koigi	Saare	6,0			
Pelisoo	Saare	3,0			
Piila	Saare	3,8	4,2		
Keressaare	Tartu	4,7	6,2		
Laukasoo	Tartu	5,0	5,9		
Möllatsi	Tartu	36,6			
Sangla	Tartu	66,5	35,9		
Kantsi	Valga		3,7		
Lagesoo	Valga	0,012	1,2		

Maavaravarude koondbilanss 2013

Tõrva	Valga			0,2		
Ikepera	Viljandi			3,5		
Napsi	Viljandi	0,8		8,5		
Parika	Viljandi	1,3		25,8		
Pätsi	Viljandi			2,3		
Soosaare	Viljandi			12,3		
Õisu	Viljandi			6,3		
Kurgsoo	Võru			9,6		
Roosa	Võru			7,8		
Hästilagunenud turvas kokku:		478,7	0,0			
Vähelagunenud turvas kokku:				510,1	5,3	0,0

2008 – 2013 a kaevandatud mahtude muutused.

Maavara kasutusala	Mõõtühik	Kaevandamine (kaod ja täpsust.) 2008.a	Kaevandamine (kaod ja täpsust.) 2009.a	Kaevandatud mahu muutus 2008/2009, %	Kaevandamine (kaod ja täpsust.) 2010.a	Kaevandatud mahu muutus 2009/2010, %	Kaevandamine (kaod ja täpsust.) 2011.a	Kaevandatud mahu muutus 2010/2011, %	Kaevandamine (kaod ja täpsust.) 2012.a	Kaevandatud mahu muutus 2011/2012, %	Kaevandamine (kaod ja täpsust.) 2013.a	Kaevandatud mahu muutus 2012/2013, %	2013. a kaevandatud mahu muutus 2008-2012 keskmise suhtes, %
Põlevkivi	tuhat t	13706,2 (-3654,9)	12604,9 (-3791,9)	-8	15108,8 (-4682,8)	20	15864,5 (-4754,9)	5	14943,8 (-4042,1)	-6	15027,7 (-4142,2)	1	4
Fosforiit	tuhat t	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Tsemendilubjakivi	tuhat m ³	475,8	219,9	-54	296,6	35	333,1	12	324,8	-2	335,5	3	2
Tehnoloogiline lubjakivi	tuhat m ³	145,8	86,9	-40	73,7	-15	122,2	66	117,7 (0,3)	-4	107,2	-9	-2
Ehituslubjakivi	tuhat m ³	2585,2 (-0,1)	1787,6 (349,0)	-31	1172,1	-34	1597,5 (-35,9)	36	1609,5 (-121,4)	1	1829,2 (103,1)	14	5
Tehnoloogiline dolokivi	tuhat m ³	0,0	23,8	100,0	171,6	621,0	141,9	-17	129,7	-9	134,9	4	44
Viimistlusdolokivi	tuhat m ³	1,3	3,2	146,0	4,7	47,0	13,5	187	12,7 (-5,3)	-6	30,6	141	332
Ehitusdolokivi	tuhat m ³	525,3	388,7	-26,0	389,9 (22,2)	0,3	440,0	13	527,0 (-18,7)	20	503,0 (-193,5)	-5	11
Täitedolokivi	tuhat m ³	0,0	64,8	100,0	5,1	-92,0	0,0	-100	2,5	100	0,0	-100	-100
Kristalliline ehituskivi	tuhat m ³	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Tsemendisavi	tuhat m ³	61,8	31,8	-49,0	36,9	16,0	52,8	43	43,7	-17	49,1	12	8
Raskeltsulav savi	tuhat m ³	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Keraamiline savi	tuhat m ³	48,4	11,5	-76,0	15,1	31,0	20,9 (4,3)	38	20,7	-1	25,9	25	11
Keramsiidisavi	tuhat m ³	61,4	0,0	-100,0	0,0	–	0,0	0	0,0	0	0,0	0	-100
Ehituskruus	tuhat m ³	1952,4	1886,3 (335,3)	-3,0	1430,5 (167,8)	-24,0	1433,2 (21,2)	0	1527,8 (13,7)	7	1556,3 (50,4)	2	-5
Täitekruus	tuhat m ³	12,4	20,7	67,0	3,8	-82,0	1,4	-63	24,4	1643	24,3	0	94
Tehnoloogiline liiv	tuhat m ³	40,4	16,7	-59,0	25,9	55,0	90,6	250	15,1	-83	29,5	95	-22
Täiteliiv	tuhat m ³	388,3	628,2 (-13,5)	62,0	1110,1	77,0	906,6 (1,2)	-18	1243,5 (20,6)	37	1337,2 (48,6)	8	56
Ehitusliiv	tuhat m ³	2758,0	2555,6 (223,4)	-7,0	1803,0 (78,9)	-29,0	2400,7 (9,0)	33	2421,4 (-8,3)	1	2999,3 (615,5)	24	26
Meremuda (raviks)	tuhat t	0,3	0,1	-67,0	0,5	400,0	0,3	-40	0,2	-31	0,2	0	-27
Järvemuda (põlluväetiseks)	tuhat t	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Järvemuda (raviks)	tuhat t	0,7	0,1	-86,0	0,5	400,0	0,0	-100	0,0	0	0,5	100	92
Järvelubi	tuhat t	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Turvas	tuhat t	702,3 (-32,5)	842,3 (-4,8)	20,0	923,4 (-39,3)	10,0	897,2	-3	626,1	-30	994,1	59	25